

2 | 2014

ČASOPIS PRO INTEGRACI

MOSTY

**CENY
MOSTY**
byly rozdány

MOSTY 02 | 2014

9771805956007

02

Opel **HANDYCARS**

SVOBODNÝ POHYB BEZ BARIÉR.

Program mobility osob se zdravotním postižením.

Držitelům průkazů TP, ZTP a ZTP/P poskytujeme slevu na vozy všech typů. Nabízíme také spotřebitelský úvěr s nízkým úrokem, servis s prioritní obsluhou a řadu dalších výhod, které najdete na webové stránce Opel Handycars.

6 let
záruka*

Opel Pojištění Opel Finance

www.opel-handycars.cz

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂: 4,1–7,6 l/100 km, 109–169 g/km.

*Dvoutletá výrobní zákonná záruka a dále čtyřletá smluvní záruka Opel ve spolupráci se společností CG Car Garantie Versicherungs-AG. Všechny osobní vozy Opel jsou k dispozici s automatickou převodovkou.

Wir leben Autos.

Vážení čtenáři,

již několik měsíců máme novou vládu. V posledních týdnech jsem se setkal s panem premiérem Bohuslavem Sobotkou a několika ministry nové vlády, abych se informoval, zda je vláda jako celek připravena splnit naše očekávání, jak politici deklarovali při svých volebních kampaních. Z těchto setkání mám pocit, že můžeme očekávat změny, které budou eliminovat důsledky špatných reforem předchozích vlád, a v některých oblastech lze očekávat i příznivé změny. V současné době již finišuje schvalování novely zákona o zaměstnanosti a do naší legislativy by se měla vrátit kategorie „osoba zdravotně znevýhodněná“. Tento institut byl zrušen v roce 2012 a tisíce lidí se zdravotním postižením, kterým není přiznán invalidní důchod, ztratily zaměstnání, protože zaměstnavatelé přišli o podporu k jejich zaměstnávání. Obdobně spatřujeme velký problém v posuzování nároku na příspěvek na péči, kdy bývalý ministr Jaromír Drábek zavedl deset tzv. základních životních potřeb. Věřím, že i v této oblasti se nám podaří změnit systém posuzování. Pokročili jsme i v otázce přípravy Monitorovacího výboru Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením, v přípravě ratifikace Opčního protokolu Úmluvy OSN a v dalších oblastech. Myslím si, že od nové vlády nemůžeme asi očekávat razantní změny, ale vím určitě, že vláda nebude postupovat tak, aby se postavení osob se zdravotním postižením zhoršilo, jak jsme to zažili v minulém období. To je pozitivní zpráva.

Přeji Vám pěkné jaro a optimismus do dalších dní.

Václav Krása
předseda NRZP ČR

08

14

18

22

32

- 04 TÉMA: Václav Krása:** Jak dál ve financování sociálních služeb
- 08 Michal Dvořák:** Ceny MOSTY byly pojedenácté rozdány v Praze
- 11 Ivana Huková:** Občanské sdružení EPHATA zve na psychorehabilitační a sociálně aktivizační pobyt pro rodiče a jejich sluchově postižené děti
- 12 Jiří Holzmanna:** Hudba života Jiřího Holzmannna
- 14 Martin Navrátil:** České dráhy spolupracují s Národní radou osob se zdravotním postižením ČR
- 18 Jana Hrdá:** Rozhovor s personalistkou Lenkou Veinlichovou – Nejvíc mě štve byrokracie
- 20 Eliška Škrancová:** Rodinný rozpočet aneb Naše příjmy a výdaje pod naší kontrolou
- 21 TEST** pro ověření praktických znalostí v oblasti rodinných financí
- 22 Patrik Nacher:** Nejvstřícnější bankou – Handicap Friendly za rok 2013 se stala Česká spořitelna
- 24 Patrik Nacher:** Výplata důchodů na účet ušetří čas, peníze a hlavně zbaví rizik spojených s nezabezpečenou hotovostí v domácnosti
- 26 Tomáš Pchálek:** OPEL HANDY CYKLO MARATON
- 27 Tomáš Pchálek:** Pojďte s námi na Sněžku pro Péfu
- 28 Jana Hrdá:** Představujeme členské organizace NRZP ČR
- 30 Ondřej Folk:** Prohlášení Evropského fóra osob se zdravotním postižením k volbám do Evropského parlamentu
- 31 Martina Příbylová:** Reforma psychiatrické péče a politické vlivy
- 32 Jan Hutař:** Opatrovnictví podle nového občanského zákoníku
- 37 Patrik Nacher:** Přimějí vás nové aplikace pro chytré telefony častěji přispívat na charitu?
- 38 Jaroslav Winter:** Konference INSPO 2014
- 39 Monika Henčlová:** INSPO 2014 očima účastnice
- 40 Marie Madejová a Radka Dudová:** Nejsme chudinky, jsme hrdinky
- 44 Irena Stefanová:** Oči před životem nezavírám

JAK DÁL VE FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

TEXT: Václav Krása | **FOTO:** Jan Jirouš | pixmac.cz

V programovém prohlášení vlády je také zmínka o financování sociálních služeb. Citují: „*Vláda považuje za jednu ze svých priorit v oblasti sociálního zabezpečení převod kompetence ve financování sociálních služeb na krajskou úroveň.*“ Vláda se tím přihlásila k tomu, co je již uvedeno v současném znění zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Zákon totiž obsahuje ustanovení o převodu kompetencí ve financování sociálních služeb na krajskou úroveň k 1. lednu 2015.

MINISTERSTVO
PRÁCE A SOCIÁLNÍCH
ČESKÉ REPUBLIKY

Jsem přesvědčen o tom, že to není dobré rozhodnutí, a je škoda, že si vláda výše uvedeným prohlášením trochu omezila manévrovací prostor. Ve všech evropských zemích se financování sociálních služeb centralizuje, neboť se přechází na jakýsi systém pojištění na sociální služby nebo na dlouhodobou péči. Domnívám se, že nejprve je potřeba provést systémové změny ve způsobu financování péče a teprve potom je možné rozhodovat o kompetencích v této oblasti. Převod kompetencí na kraje je velmi pochybný už z toho důvodu, že kraje jsou největšími poskytovateli sociálních služeb a současně budou mít možnost rozhodovat o jejich financování. Je zřejmé, že kraje se tím dostávají do střetu zájmů. Je to zcela odlišná situace oproti zdravotnictví, kdy jsou kraje také největším poskytovatelem služeb, ale jejich financování je zajištěno prostřednictvím zdravotních pojišťoven. Financování sociálních služeb je jedním z velkých problémů sociálního zabezpečení a je několik způsobů, jak tuto otázku řešit. Nabízí se veřejné pojištění, dlouhodobé granty nebo financování služeb prostřednictvím klienta.

Proč je vlastně důležité, abychom se zabývali financováním sociálních služeb? Současný jednorokový dotační systém vytváří obrovské problémy, které u mnohých vyvolávají přesvědčení, že přijetí zákona o sociálních službách byla chyba. Roční dotační systém brání poskytovatelům sociálních služeb, aby investovali do rozvoje svých zařízení, a to proto, že tato zařízení mají vybudovanou základní infrastrukturu a nějakou ekonomickou základnu, kdežto terénní sociální služby přežívají z roku na rok. Pravděpodobně je to jeden z důvodů, proč nedochází k očekávanému snižování kapacit v institucionálních zařízeních.

Financování sociálních služeb je nezbytné věnovat prioritní pozornost, protože představují významný ekonomický faktor. V České republice pracuje v tomto oboru nejméně 60.000 lidí a jejich služby využívá přibližně 250.000 osob závislých na poskytování péče. Obdobná poměrná čísla jsou také v ostatních zemích. Sektor služeb obecně, ale i oblast sociálních služeb se bude neustále rozvíjet a stane se jedním z největších zaměstnavatelů. Vzhledem k demografickému

„POJIŠŤOVACÍ SYSTÉM, KDY SE KAŽDÝ OBČAN PODÍLÍ URČITÝM PROCENTEM ZE SVÝCH PŘÍJMŮ NA FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB, ZARUČÍ DLOUHODOBOU STABILITU FINANCOVÁNÍ SLUŽEB, A TÍM I JEJICH POSKYTOVATELŮ. SYSTÉM BUDE JEDNOTNÝ, SOLIDÁRNÍ A MOHL BY BÝT PRO KLIENTY I PŘENOSITELNÝ DO JINÝCH ZEMÍ EU.“

Je ale třeba hned na počátku uvést, že tzv. dlouhodobé granty, které jsou často zmiňovány, ve skutečnosti neznamenají systémové řešení, ale pouze odložení problému financování sociálních služeb na pozdější dobu.

MPSV ČR v současné době realizuje velký projekt, který je financován z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a který má název „Studie proveditelnosti využití systému zdravotního pojištění pro zdravotně sociální pojištění“. Cílem projektu je popsat základní principy řešení, klíčové problémy, nároky na zdroje a rizika v případě, že by se využil zdravotně pojistný systém pro potřeby úhrad sociálních služeb. Ambicí dokumentu není problematiku vyřešit, ale popsat aktuální stav ve zdravotně sociální oblasti. Dokument by měl sloužit k iniciaci odborné diskuse a přípravě změny ve financování sociálních služeb. Je zpracováván se záměrem, aby byl vstupním dokumentem pro přípravu systémové změny toku finančních prostředků v sociálních službách. Proto je problematické už to, že dochází ke změně kompetencí ve financování sociálních služeb, aniž by se počkalo na výsledky projektu a jejich využitelnosti pro případnou systémovou změnu.

vývoji se ukazuje, že v sociálních službách bude zaměstnáno stále více lidí. Nejcharakterističtější rysem demografického vývoje v ČR je stejně jako v jiných vyspělých zemích pokračující stárnutí populace. V důsledku prodlužující se pravděpodobné doby dožití a poklesu porodnosti zejména v 90. letech a její stagnace na nízké úrovni se mění věková struktura populace, v níž relativně i absolutně přibývá osob starších 65 let, přičemž nárůst v kategorii nejstarších osob (nad 80 let) by měl být ve srovnání s nižšími věkovými kategoriemi nejrychlejší. Ke stárnutí populace přispěje stárnutí populačně silných poválečných ročníků a v dalším období zejména prodlužující se pravděpodobná doba dožití.

Pro ilustraci několik čísel. K 31. prosinci 2005 bylo v ČR celkem 10 251 079 obyvatel, z toho 1 456 391 (14,2%) ve věku 65 a více let a 2 054 380 (20%) nad 60 let. Podle střední varianty projekce demografického vývoje zpracované Českým statistickým úřadem by měli lidé starší 65 let v roce 2030 tvořit 22,8 % populace, v roce 2050 pak 31,3 %, což představuje přibližně 3 miliony osob. Stále více se ukazuje, že neustále přibývá lidí vyššího věku, kteří potřebují pomoc druhé osoby. Tyto osoby jsou ve

stále větší míře odkázané na služby poskytované profesionálními provozovateli sociálních služeb oproti péči poskytované příslušníky rodiny. Předpokládám, že tento trend bude pokračovat, i když osobně ho považuji za diskutabilní. Poskytování služeb sociální péče profesionálními poskytovateli je z hlediska veřejných rozpočtů vždy dražší. Je na vážné zamyšlení, zda by nebylo schůdnější, aby byla více podpořena neformální péče v přirozeném prostředí.

Problém nejednotnosti a nestabilita financování sociálních služeb vytváří velkou nejistotu pro poskytovatele, ale hlavně pro uživatele sociálních služeb, což má samozřejmě vliv i na kvalitu poskytovaných služeb. Problémy s financováním sociálních služeb však nejsou jen specifický náš problém. Se způsobem financování služeb se potýká řada evropských zemí. Porovnávání jednotlivých systémů je však problematické, protože každá země má rozdílný systém sociálních služeb, do kterého někdy zařazuje i zdravotnické služby, pořízení pomůcek a další.

V Rakousku je financování sociálních služeb prostřednictvím příspěvku na péči, který je finan-

cován ze státního rozpočtu. Na financování se dále podílejí jednotlivé spolkové země. V každé spolkové zemi je rozdílná míra participace na financování sociálních služeb, což přináší velké problémy především jejich klientům. Dochází k sociální migraci, kdy se lidé stěhují za lepšími sociálními službami, a úroveň jejich kvality je nejčastější stížností k právnímu zástupci osob se zdravotním postižením. V současné době dochází v Rakousku k centralizaci financování sociálních služeb, a to na federální úroveň se snahou k převodu na jakýsi systém podobný pojištění.

Ve Velké Británii je sociální péče o staré lidi a děti v kompetenci místních samospráv a je financována ze státního rozpočtu. Místní orgány poskytují domácí péči, roznášku jídla, zvláštní pomůcky a zřizují denní stacionáře. V rámci systému quasi-markets byly do systému sociálních služeb zavedeny tržní mechanismy. Služby poskytují rovněž nestátní organizace, které v poslední době získaly na významu. V současnosti však dochází k tomu, že díky tržnímu prostředí jsou provozovány především lukrativní sociální služby a ty méně lukrativní mizí.

V porovnání s ostatními zeměmi je zcela jiný systém financování sociálních služeb v Německu. V roce 1994 tam byl zaveden pojistný systém, který je povinný. Pojistný systém sociálních služeb je jakousi nadstavbou nad systémem zdravotního pojištění a je spravován zdravotními pojišťovnami. To významným způsobem minimalizovalo personální a finanční náklady související se zavedením tohoto systému. Z pojistného fondu jsou vypláceny dávky na úhradu sociálních služeb. Poskytování dávek na péči se diferencuje v závislosti na typu poskytované péče. Rozlišují se dávky na domácí péči a na péči v ústavním zařízení. Z pojistného fondu jsou hrazeny také různé kompenzační pomůcky – vozík, polohovací postele a jiné zařízení umožňující integraci. Z tohoto pojištění jsou poskytovány prostředky na úpravu bytu, aby v něm klient mohl samostatně bydlet. U pobytových zařízení je povinná alimentační povinnost příbuzných. Zjišťují se také majetkové poměry klientů pobytových služeb, a to vlastnictví nemovitostí. Klienti pobytových služeb jsou povinni využít nemovitosti k částečné úhradě za poskytované sociální služby. Klientovi, který nemá majetek ani příbuzné, kteří by se podíleli na částečné úhradě poskytovaných služeb, je přiznána vyšší částka příspěvku na péči, aby si mohl zaplatit poskytované služby sociální péče. Je třeba se připravit na to, že jakási forma alimentační povinnosti bude zavedena i v našem systému.

Z uvedeného krátkého výčtu je zřejmé, že problémy s financováním a organizací sociálních služeb nejsou jenom naším specifikem. Velmi závažným faktem je skutečnost, že sociální služby nejsou vůbec kompatibilní mezi jednotlivými zeměmi EU. Takže občan členského státu EU, který potřebuje každodenní pomoc, nemůže

odjet na delší dobu do jiného členského státu, protože přenositelnost nároku na sociální pomoc není. Domnívám se, že právě kompatibilita sociálních služeb v rámci EU je velmi důležitou věcí. Zatím však nikdo tento problém neřeší.

Z výše uvedeného jednoznačně vyplývá, že nejdůležitějším úkolem, který musíme co nejdříve řešit, je systém financování sociálních služeb.

„ZDRAVOTNÍ PÉČE A SOCIÁLNÍ SLUŽBY MAJÍ SPOLEČNÉHO JMENOVATELE A TÍM JE ZDRAVOTNÍ STAV. PROTO JE LOGICKÉ TYTO SYSTÉMY PROPOJIT.“

Je nezbytné najít systém, který zaručí dlouhodobou stabilitu a jistotu pro poskytovatele sociálních služeb a bude jednotný pro celé území státu. Zároveň musí být dostupný všem občanům závislým na pomoci druhé osoby a musí zachovat právo klientů na volbu způsobu poskytování služeb, včetně neinstitutní péče. Systém financování sociálních služeb nesmí klást překážky pro vstup dalších osob do systému, které budou postupně přibývat vzhledem k demografickému vývoji. Velmi důležité je, aby výše odměňování pracovníků v sociálních službách byla srovnatelná s výší mezd ve zdravotnictví. Obdobně musí být zajištěno, aby životní úroveň osob poskytujících neformální péči byla na takové úrovni, aby ji byly ochotny poskytovat. Je samozřejmostí, že systém musí být solidární a bude moci být postupně přenositelný i do ostatních členských zemí EU.

Osobně se domnívám, že systém, který splňuje výše uvedená kritéria, je pojistný systém.

O pojistném systému financování sociálních služeb se hovoří již ve Střednědobé koncepci státní politiky vůči občanům se zdravotním postižením. V tomto strategickém dokumentu je o financování sociálních služeb uvedeno:

„V příštích letech bude rovněž analyzována možnost převedení financování sociálních služeb do pojistného režimu s využitím kontrolovaných tržních mechanismů, pokud jde o poskytovatele služeb“. Jde v zásadě o řešení předpokládaná již dříve v rámci příprav věcných záměrů zákona o sociální pomoci, avšak nikoliv v podobě státní dávky „příspěvku na péči“, ale jako dávek pojistných. Ve střednědobé strategii se dále uvádí: „K realizaci tohoto záměru bude analyzována efektivnost možného propojení systému financování sociální péče a zdravotního pojištění, neboť oba systémy mají stejný startovací moment, jímž je zdravotní stav, a ve vztahu k osobě klienta vyžadujícího péči působí často paralelně.“

Jsem dlouhodobě přesvědčen, že právě pojistňovací systém, kdy se každý občan podílí urči-

tým procentem ze svých příjmů na financování sociálních služeb, zaručí dlouhodobou stabilitu financování služeb, a tím i poskytovatelů sociálních služeb. Systém bude jednotný, solidární a mohl by být pro klienty i přenositelný do jiných zemí EU. V Německu je povinné procento 1,95 % z příjmů občana, ale jen do určité výše ročních příjmů. Myslím si, že modifikovaný německý model by mohl být aplikován i v naší zemi. Ostatně to předpokládá i Střednědobá koncepce státní politiky vůči občanům se zdravotním postižením. K této systémové změně je však ještě dlouhá cesta a je více než pravděpodobné, že nebude provedena v tomto volebním období. Pokud však bude vůle řešit financování sociálních služeb naznačenou cestou formou povinného pojištění,

mohou být dnes provedeny změny, které položí základní kameny budoucí změny.

Určitou naději spatřuji v tom, že v dohodě s krajskou samosprávou bude vypracován způsob přechodu financování sociálních služeb na krajskou úroveň tak, že tyto prostředky nebudou převedeny do rozpočtového určení daní krajů. V posledních týdnech jsem vedl řadu jednání na téma financování sociálních služeb. Kraje budou rozhodovat o výši dotace pro jednotlivé poskytovatele sociálních služeb, ale budou limitovány metodikou, kterou budou muset dodržovat. To znamená, že systém bude moci být kdykoliv změněn. Věřím, že po této změně bude následovat společné úsilí k vypracování dlouhodobě udržitelného systému financování sociálních služeb na bázi povinného pojištění, který bude jednotný v celém státě a bude propojen s veřejným zdravotním pojištěním. Zdravotní péče a sociální služby mají společného jmenovatele a tím je zdravotní stav. Proto je logické tyto systémy propojit. ❏

CENY MOSTY

TEXT: Michal Dvořák | FOTO: Jan Jirouš

Jedenáctý ročník udílení cen MOSTY se po roce vrátil do Prahy, kde byli 20. března slavnostně vyhlášeni letošní vítězové. Celkem bylo nominováno 71 projektů a osobností, což je nahlup stejně jako v minulém ročníku.

PŘEDSTAVUJEME VÁM VÍTĚZE 11. ROČNÍKU:

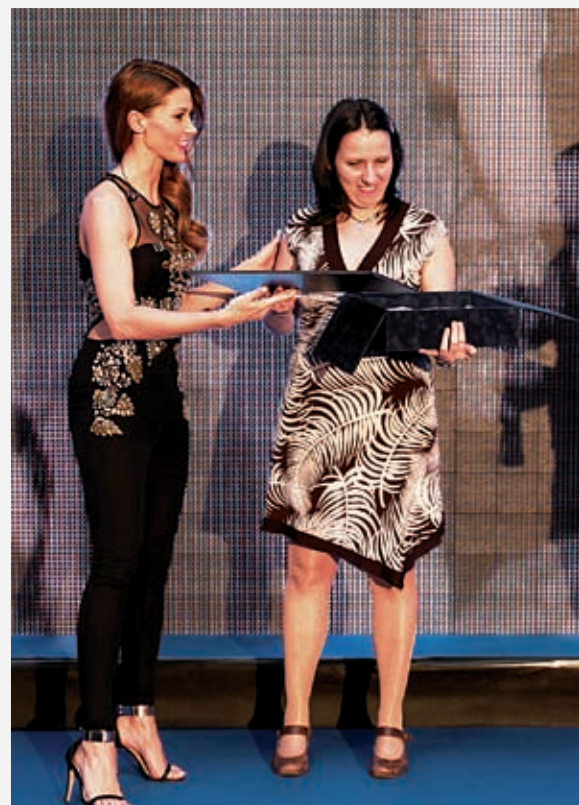
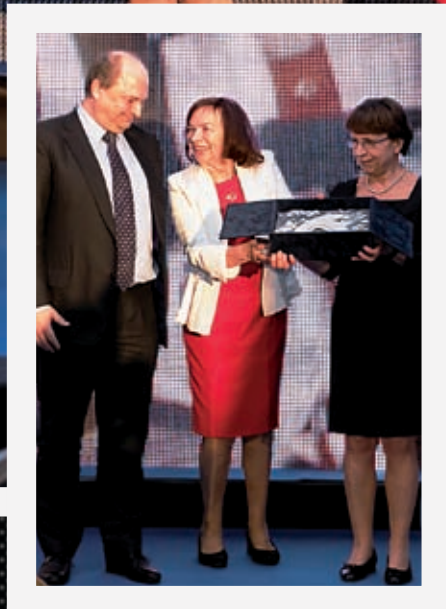
II. KATEGORIE NESTÁTNÍ SUBJEKT

OPEL HANDYCARS – za komplexní pomoc s řešením mobility pro handicapované a širokou nabídku vozů a služeb, které osloví mnohem větší počet lidí, kteří potřebují pomoc při řešení mobility.

I. KATEGORIE INSTITUTE VEŘEJNÉ SPRÁVY

NÁRODNÍ GALERIE v Praze – za 30 let systematické taktilní prezentace uměleckých sbírek a děl Národní galerie v Praze návštěvníkům s poruchami zraku, přípravu komentovaných prohlídek a dalších vzdělávacích programů a akcí pro nevidomé a slabozraké.

byly po jedenácté rozdány v Praze

III. KATEGORIE OSOBNOST Hnutí OSOB SE ZDRAVOT- NÍM POSTIŽENÍM

MOJMÍR JANKŮ, předseda základní organizace Svazu neslyšících a nedoslýchavých v ČR v Šumperku – za dlouholetou obětavou práci pro osoby se sluchovým handicapem.

IV. KATEGORIE ZVLÁŠTNÍ CENA

HANA PÁNKOVÁ, zakladatelka občanské iniciativy Zachraňme Vesnu – za iniciativu vedoucí k záchraně dětské léčebny Vesna v Janských Lázních.

Vítězové jednotlivých kategorií získali ocenění, které ztvárnila akademická sochařka Jitka Wernerová.

Nominovaní obdrželi pamětní diplomy od akademického malíře Otakara Tragana.

Patronkou ceremoniálu byla stejně jako při minulých ročnících Livia Klausová, která se účastní předávání cen nepřetržitě od roku 2007. Záštitu nad letošní akcí převzala také starostka městské části Praha 6 Marie Kousalíková. Moderátorem slavnostního odpoledne byl Aleš Cibulka a během ceremoniálu vystoupili zpěváci Radek Žalud, Tereza Kerndlová a Laďa Kerndl. ❏

Hlavními partnery 11. ročníku byly hlavní město Praha, městská část Praha 6 a Metropolitní univerzita Praha. Partnery letošního udělování cen byly Pražská teplárenská a.s. a Střední zdravotnická škola Ruská.

Občanské sdružení EPHATA

zve na psychorehabilitační a sociálně aktivizační pobyt pro rodiče a jejich sluchově postižené děti

TEXT: Ivana Huková

Sdružení EPHATA pomáhá rodinám se sluchově postiženými dětmi. Takové děti vyhledává ve školkách, školách a ve spolupráci s odborníky Foniatrické kliniky 1. LF UK. Každoročně na podzim pořádá psychorehabilitační a sociálně aktivizační pobyt pro rodiče a jejich sluchově postižené děti. Členové sdružení jsou pedagogové, lékaři, genetici a sociální pracovníci, kteří se podílí na přednáškách a besedách během pobytu.

KDY?

14. – 18. 9. 2014 (příjezd v neděli po 16. hod., odjezd ve čtvrtek po obědě)

KDE?

Hotel Pramen při SOŠGP,
Za Černým Mostem 3, Praha 9
(stanice metra Rajská zahrada)

JAK?

Pobyt je finančně zajištěn z grantu Úřadu vlády ČR a darů občanskému sdružení od nadací a jiných dárců. Rodiče hradí za čtyřdenní pobyt pro 2 osoby (1 dítě + 1 dospělý doprovod) příspěvek

1800 Kč. Příspěvek zahrnuje ubytování v hotelu, stravování, odborné přednášky, péči o dítě. Rádi bychom, aby mohli přijet i ti, kdo jsou ve finanční tísní. V odůvodněných případech je možné požádat předem o slevu či prominutí příspěvku. V závěru pobytu hodnotí rodiče pobyt v anonymních dotaznících – poučení a nové informace jsou vždy kladně oceňovány.

PROČ?

Získáte další poznatky a odpovědi na své otázky během přednášek, diskusí a individuálního poradenství poskyto-

vaného specialisty v oboru foniatrie, klinické logopedie, dětského lékařství, psychologie, genetiky, audiotechniky, sociálního práva aj. Po dobu přednášek o děti pečují v herně, na hřišti a na vycházce osobní asistentky.

Setkáte se s rodiči, kteří řeší obdobné problémy, vaše děti se setkají s vrstevníky – kamarády, kteří nosí také „sluchadla“.

Příhlášku odešlete co nejdříve, protože počet účastníků je omezen štedrostí a finanční pomocí dárců. Oceňujeme zvýšenou péči, kterou poskytujete svému dítěti při výchově, vzdělávání a zapojení mezi jeho vrstevníky. ✕

KONTAKT:

Ivana Huková, předsedkyně sdružení,
adresa:

Borská 91/13, 362 63 Dalovice

Ing. Anežka Červenáková,
zakladatelka sdružení

adresa:

V Chaloupkách 29, 198 00 Praha 14

telefon: 353 588 588, 728 674 133,

e-mail: ephata@seznam.cz

www.ephata.cz

ZÁVAZNÁ PŘIHLÁŠKA NA PSYCHOREHABILITAČNÍ A AKTIVIZAČNÍ POBYT 2014

JMÉNO A PŘÍJMENÍ DÍTĚTE

DATUM NAROZENÍ

JMÉNO A PŘÍJMENÍ RODIČE

ADRESA

TELEFON | MOBIL | E-MAIL RODIČE

DÍTĚ V PÉČI FONIATRA

DÍTĚ V PÉČI LOGOPEDA

ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA DÍTĚTE (přineste s sebou průkazku pojištěnce, očkovací průkaz dítěte)

JINÁ SDĚLENÍ O DÍTĚTI (jméno dětského lékaře nebo specialisty, nosí sluchadla, má kochleární implantát)

JMÉNO A PŘÍJMENÍ DOPROVÁZEJÍCÍHO RODIČE:

DATUM A PODPIS ZÁKONÉHO ZÁSTUPCE DÍTĚTE

HUDBA ŽIVOTA JIŘÍHO HOLZMANNNA

TEXT: Jiří Holzmann | FOTO: archiv J. Holzmannna | MUP

Jiří Holzmann, talentovaný zpěvák kapely The Tap Tap, vypráví s nadsázkou sobě vlastní o svém dětství, kapele, přátelství a studiu na vysoké škole. Ačkoli je na vozíku, pohodově stíhá práci v kapele i studium bakalářského oboru Humanitní studia na Metropolitní univerzitě Praha.

Jiří Holzmann s The Tap Tap

NELEHKÉ ŠKOLNÍ ZAČÁTKY

První tři roky základní školy jsem studoval v malebné vesničce Obříství u Mělníka. Po bolestném rozvodu rodičů jsem se s matkou přestěhoval z vesnice na větší město, konkrétně do Humpolce. Jako Hliník jsem se necítil, protože jsem poznal tvrdou realitu maloměsta, kde mne kolektiv třídy ve velké většině nepřijal, ve své podstatě jsem si nenašel žádné kamarády. Můj život se omezil na cestu do školy a ze školy... Zhruba po roce a půl mamka usoudila, že se trápím, a rozhodla se, že se přestěhujeme a já začnu opět navštěvovat menší kolektiv ve třídě. Nastoupil jsem do základní školy v Kounicích na Nymbursku. Už první školní den jsem pochopil, že jsem se vydal správnou cestou. Celá třída mi zazpívala písničku a od každého jsem obdržel malý dárek. Stal jsem se součástí

velké party a navázali jsme vztahy, které se snažíme udržovat dodnes.

NOVÉ ZKUŠENOSTI, NOVÁ PŘÁTELSTVÍ

Po pololetí v 9. třídě mi mamka oznámila, že zkusím přijímací zkoušky na sociálně správné škole při Jedličkově ústavu. Při této představě jsem měl obavu, že mými spolužáky budou lidé s těžkým postižením, se kterými si nebudu rozumět. Jako člověk s handicapem, který celou základní školu vystudoval integrovaný mezi zdravými dětmi, jsem měl zkreslené představy. Přijímačky jsem naschvál nesplnil. Začal jsem studovat obchodní školu při Jedličkově ústavu. S odstupem času si říkám, že to byla správná kombinace osudu a náhod, protože studium na tomto oboru nebylo nijak zásadně náročné a mně zbývalo hodně času seznámit se s prostředím a vyrovnat se s pobytem mimo domov. Nakonec moje obavy vzaly za své velmi záhy, když jsem poznal skvělé spolužáky a výbornou partu na internátě. V tomto čase se také začala rýsovat moje „kariéra“ v kapele The Tap Tap. Po složení závěrečné zkoušky jsem byl ostřílený jedličkárenský švihák a jasnou volbou pro mě bylo složit maturitu „v Jedli“ na sociálně správné škole. Při studiu jsem také poznal svého nejlepšího kamaráda Petra. Profesori nás s oblibou přezdívali duo cyniků.

VYSOKÁ ŠKOLA A ŽIVOT VE VLASTNÍM BYDLENÍ

Po maturitě jsem zkusil přijímací testy na Metropolitní univerzitu Praha, kde dodnes studuji obor Humanitní studia. Program Škola bez bariér Metropolitní univerzity Praha mi umožňuje velmi pohodlné studium. Díky tomu, že je škola bezbariérová, se už nemusím soustředit

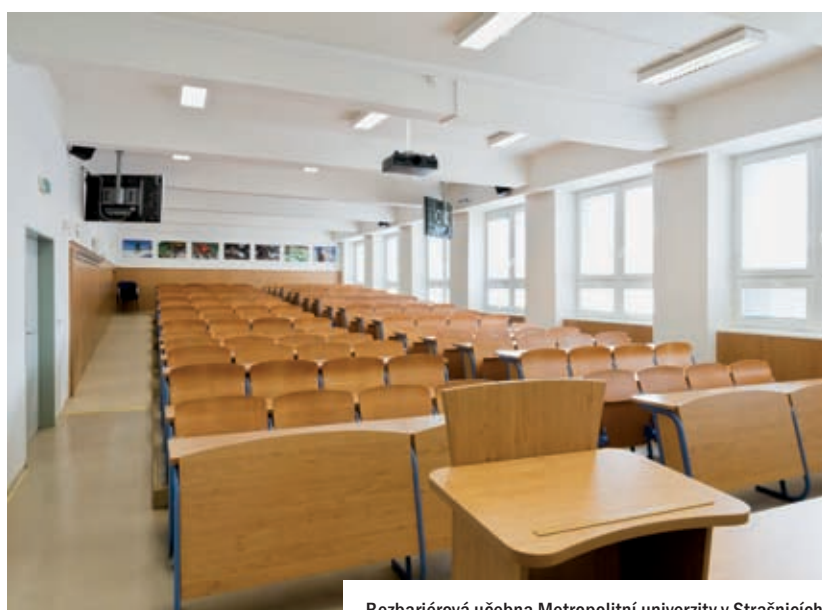
**PROGRAM ŠKOLA BEZ BARIÉR
METROPOLITNÍ UNIVERZITY PRAHA MI UMOŽŇUJE VELMI POHO-
DLNÉ STUDIUM. DÍKY TOMU, ŽE JE
ŠKOLA BEZBARIÉROVÁ, SE UŽ NE-
MUSÍM SOUSTŘEDIT NA PROBLÉ-
MY, JAKO JE PŘEKONÁVÁNÍ SCHO-
DŮ ČI ÚZKÉ DVEŘE NA TOALETU.**

na problémy, jako je překonávání schodů či úzké dveře na toaletu.

Po osmi letech žití v pravidlech internátního domu nám s Petrem bylo 20 m² málo a přestěhovali jsme se do obecního bytu v Uhřetěbově. Život ve vlastním bydlení nám brzy ukázal, jak moc je náročný na finance. Museli jsme se přizpůsobit životu dospělých lidí a začít si vydělávat nějaké koruny. Jsme tak oba velmi časově vytížení a na naše oblíbené koníčky opět nezbývá mnoho času, což je možná dobře... ❧

ŠKOLA BEZ BARIÉR

Metropolitní univerzita Praha realizuje od roku 2003 program Škola bez bariér, který umožňuje uchazečům s pohybovým postižením plnohodnotné vysokoškolské studium. K zajištění podmínek pro plnou integraci studentů s pohybovým postižením do studia patří odstranění architektonických bariér, studijní poradenství pro osoby s pohybovým postižením, odstranění ekonomických bariér a zaměstnávání osob s pohybovým postižením.

Bezbariérová učebna Metropolitní univerzity v Strašnicích.

ČESKÉ DRÁHY SPOLUPRACUJÍ s Národní radou osob se zdravotním postižením ČR

TEXT a FOTO: Martin Navrátil

Jak dodatečně vylepšit modernizované osobní vozy Českých drah s vybavením pro vozíčkáře, aby ještě více splňovaly požadavky handicapovaných? To bylo hlavním tématem pracovního setkání, jež se konalo 30. ledna na pražském hlavním nádraží u zbrusu nového vozu, který se drážně označuje šifrou Bbdgme²³⁶. Přítomni byli jednak pozorně naslouchající zástupci Českých drah v čele s náměstkem pro osobní dopravu Michalem Štěpánem a zástupci zhotovitele modernizace vagonu, jímž je trnavská společnost ŽOS. A pak ti, kteří přišli nebo přijeli sdělit své požadavky na to, aby cestování vlaky pro osoby upoutané na vozík bylo zase o něco snazší a vlídnější. Akce byla pořádána ve spolupráci s Pražskou organizací vozíčkářů a Národní radou osob se zdravotním postižením ČR, a to na základě dohody, kterou navrhli Českým drahám v polovině ledna zástupci NRZP ČR. Vozíčkářky a vozíčkáři si postupně prakticky vyzkoušeli, jak zvládnou najetí na plošinu, zvednutí do vagonu, manévrování ve voze, pohyb v oddíle bezbariérové toalety a usazení dvojice vozíků v kupé. Později, už v teple vznešeného prostředí vládního salonku pražského hlavního nádraží, byly sesbírány a sepsány veškeré připomínky.

PLOŠINA JE PŘÍLIŠ TĚSNĚ VEDLE HRANY NÁSTUPIŠTĚ

Pro běžně se pohybujícího člověka těžko pochopitelné, pro vozíčkářku Terezu Doležalovou, jež vidí největší problém v nájezdu na plošinu o rozměrech 869 x 772 mm, logické: „Tolik nevadí, že je úzká, i když by mohla být větší, ale vadí mi nájezd na ni. To nebyla psychická bariéra, ale čistý lidský pud sebezáchovy, protože když vidíte pod sebou díru do kolejiště, tak tam nechcete najíždět těsně při hraně a navíc ta plošina klouže. Vy nikdy nevíte, jestli vám kolečko neuhne o dva centimetry a kdo vás pak bude tahat zpod peronu!“ Při zkoušce pomocí plošiny vy-

jeli nahoru všichni, i když třeba Ivo Krajíčkoví z Jihlavy bránila délka vozíku „elektrického“ prodloužená o podnožky, které musí používat po operaci nohou. Ještě štěstí, že podnožky byly odnímatelné. V běžných i složitějších případech by vozíčkářům měla pomoci vlaková četa, připravuje se manuál, kde budou všechny úkony popsány. I když lidé s postižením by rádi měli více samostatnosti. „Zdá se mi, že zařízení je použitelné, ovšem pokud má člověk za sebou armádu obsluhovatelů, někdo musí otvírat dveře, odklápět části plošiny a podobně. V opačném případě to je pak problém,“ hodnotila po svém praktickém „nalodění“ Eva Kučerová z Pražské

CZ - ČD

**JEN TĚŽKO LZE SKLOUBIT
NORMY, MOŽNOSTI VÝROB-
CE, POŽADAVKY VOZÍČKÁŘŮ
A BĚŽNÝCH CESTUJÍCÍCH, NA-
VÍC V PODMÍNKÁCH CHYBĚJÍ-
CÍCH PENĚŽ. PŘESTO SE O TO
ČESKÉ DRÁHY SNAŽÍ.**

organizace vozíčkářů. Závěr z této hektičtější části testu je však poměrně lehce naplnitelný: konstrukčně plošinu není třeba upravovat a stav lze řešit rampovým plechem nebo deskou, což si ostatně po prezentaci zástupci ŽOS Trnava prohlédli na vlastní oči ve známé motorové Regionově.

PŘESUNOUT A DOPLNIT TLAČÍTKA A TAKY PRODLOUŽIT MADLO

V rukou zástupců dopravce i výrobce se míhají rozvinovací či digitální metry, v blocích přibývá poznámek. Už loni bylo dohodnuto, že v budoucnu nebudou v kupé montovány dva sedáky, čímž se ušetří asi 30 centimetrů prostoru. Lidé na vozíčcích prosazují zvětšení dveří do kupé až na 100 cm, zjednodušení sklápění stolečků či přemístění tlačítka SOS. Pro vozíčkáře problematické vodič lišty dveří na podlaze lze prý řešit doplněním nájezdových ramp. Pan Krajíček připomíná požadavek na samostatnou zásuvku použitelnou v případě potřeby pro dobíjení vozíků, podobně jako to mají motorové vlaky ČD typu Stadler. I tady se řešení bude hledat, i když bude muset dojít k vylčení nového proudového okruhu tak, aby na další pasažéry ve voze, kteří budou sít potřebovat pro své notebooky, zbyla energie také. Odborníci budou vše posuzovat.

V kóji umývárny a WC nejvíce vozíčkářům vadí stísněný prostor, hlavně těm na větších elektrických vozících. I ti by

žadavek na prověření možnosti dosazení elektronického zámku u dveří. Zvětšení oddílu, která by šlo řešit posunem umyvadlové desky o zhruba 12 cm, je v návrhu slovenského výrobce, nyní je míč na straně na Národní rady osob se zdravotním postižením, jež by měla dodat stanovisko, zda taková úprava bude pro vozíčkáře přínosná.

KAŽDÝ CENTIMETR PROSTORU NAVÍC SE HODÍ, ALE...

„Vozíčkáři se špatnou motorikou potřebují rezervu prostoru, ne nijak přehnanou, myslím, že je škoda, že pro kupé nebyl převzat půdorys ze starších vozů (těch, které jsou označeny písmeny BDmsee, BDmrsee – pozn. redakce),“ poznamenává Krajíček ke zvětšení rozměrů oddílu WC. Požadavky jeho i ostatních musí specialisté z Českých drah obrazně řečeno mírně tlumit. Když se budou posouvat příčky a provádět nějaké složitější úpravy ve voze, nedostane se úprava jednoho vozu pod jeden milion korun. „Je potřeba si uvědomit, zda chceme nějakými rozumnými úpravami udělat více vagonů ročně, anebo jen jeden. Jedná se o aktivitu, na kterou nejsou ve finančním plánu dosud vylčeny prostředky,“ říká Michal Štěpán s tím, že u prvních vozů z Trnavy, až v létě uplyne jejich záruka, lze přistoupit k nějakým drobným úpravám, a k tomu by měly posloužit náměty i z tohoto lednového pracovního setkání. „ČD v pře-

VLAKY ČESKÝCH DRAH PŘÍSTUPNÉ VOZÍČKÁŘŮM TVOŘÍ V SOUČASNÉM JÍZDNÍM ŘÁDU VÍCE NEŽ POLOVINU SPOJŮ.

se v místnosti rádi otočili o 360 stupňů. Nové připomínky míří k umístění tlačítka SOS, jeho průměru a k prověření instalace dalšího paralelního tlačítka nad podlahu zevnitř vpravo od dveří. Dále k tlačítku splachování, sklápěcímu a podokennímu madlu, také zazněl po-

pravě osob se zdravotním postižením, na rozdíl od ostatních dopravců, udělaly a dělají obrovský kus práce, ne každý se tomu takto věnuje. Rád se dozví jakoukoli zpětnou vazbu.“

Náměstek Štěpán v doprovodu Pavla Hříbka z Evropského institutu

pro udržitelný rozvoj po akci krátce informovali o závěrech schůzky předsedu NRZP ČR Václava Krásu s tím, že ČD finanční prostředky pro prezentaci vybrané varianty úprav vozů najdou.

Hlavní příčina stížností vozíčkářů nejspíše tkví v legislativě, která počítá pouze s mechanickými vozíky a jejich rozměry také definuje. Naproti tomu rozměry a hmotnost vozíků s elektrickým pohonem nejsou nijak omezeny. Nicméně i modernizované vozy Bbdgmee²³⁶, na které se pracovní schůzka zaměřila, splňují evropskou normu (neboli technickou specifikaci interoperability) a vyhovují parametrům pro osoby se sníženou možností pohybu a orientace. České dráhy spolu s výrobcem budou prověřovat další úpravy a řešení, které by pohyb vozíčkářům v nich usnadnilo.

NOVINKA VE VLACÍCH ČD: OBJEDNEJTE SI ASISTENCI

Pro zjednodušení odbavení a snadnější zajištění přepravy cestujících na vozíku ve vlacích Českých drah stačí vyplnit jednoduchý formulář na adrese www.cd.cz/vozickari, který je pak následně zaslán na kontaktní centrum ČD. Ve formuláři je potřeba mimo dalších povinných údajů zadat e-mailovou adresu nebo telefon pro zpětné potvrzení objednávky. Objednávku asistence, použití mobilní nebo vozidlové plošiny nebo přepravy ve služebním voze je třeba odeslat minimálně 24 hodin před odjezdem vlaku z výchozí nebo pohraniční přechodové stanice. Požadavek na zařazení vozu s plošinou je třeba odeslat minimálně 48 hodin před odjezdem z nástupní stanice vašeho vlaku.

Spojení naleznete na webových stránkách www.cd.cz, funguje tu vyhledávač, v němž je možno zadat jako podmínku cestování na invalidním vozíku a vyhledávač pak nabídne pouze bezbariérové spoje. K dispozici jsou podrobné informace o podmínkách přepravy, typech bezbariérových vozů i o bezbariérovosti stanice.

(Přesné znění podmínek pro cestování vozíčkářů najdete na www.cd.cz v sekci Vlakem po ČR – S ČD bez překážek.)

4404 BEZBARIÉROVÝCH VLAKŮ DENNĚ

České dráhy v letošním jízdním řádu vypravují po republice denně 8411 spojů, z nich celých 4404 je bezbariérových, což je asi 52 procent nabídky. Mezi vozidly se nacházejí jednak plně nebo částečně nízkopodlažní vozidla, jichž je více než 400. U nich pak stačí při nástupu či výstupu překonat mezeru mezi nástupištěm, které je v předepsané výšce 55 cm nad kolejnicí, a podlahou vagonu. Druhou skupinu tvoří přibližně dvě stovky vozů, které sice mají podlahu v klasické výšce, ale nástup do nich či výstup z nich vozíčkářům pomůže zvládnout zvedací plošina. Ta může být buďto součástí vozu, anebo lze využít mobilní plošinu na nástupištích. Oboje s asistencí zaměstnanců Českých drah.

NA ČD MOHOU CESTUJÍCÍ VOZÍČKÁŘI VYUŽÍT UŽ ZHRUBA 600 MODERNÍCH BEZBARIÉROVÝCH VOZIDEL

- Naklápací jednotky řady 680 *Pendolino*
- Elektrické jednotky 471 pojmenované *CityElefant*
- Elektrické jednotky řad 440, 640, 650 pojmenované *RegioPanter*
- Motorové vozy 840, 841 pojmenované *RegioSprinter*
- Motorové vozy 844 pojmenované *RegioShark*
- Motorové jednotky řady 814 pojmenované *Regionova*
- Řídicí vozy řady Bfhpvee²⁹⁵ přezdívané *Sysel*
- Osobní vozy řady Bbdgmee²³⁶
- Už v letošním roce přibudou soupravy *Railjet* na linku Praha – Brno – Vídeň – Graz a dodáno bude několik dalších plně nízkopodlažních *RegioPanterů* pro Jihomoravský kraj. ☒

NA PRACOVNÍ SCHŮZCE SAMI VOZÍČKÁŘI NAVRHOVALI DOPRAVCI A VÝROBCI ZLEPŠENÍ VOZU PRO PŘEPRAVU IMOBILNÍCH CESTUJÍCÍCH.

NEJVÍC MĚ ŠTVE BYROKRACIE, říká personalistka Lenka Veinlichová

TEXT: Jana Hrdá | FOTO: NRZP ČR | archiv Lenky Veinlichové

V minulém čísle jsme přinesli rozhovor se třemi pracovníky Národní rady osob se zdravotním postižením ČR, kteří působí na různých pozicích v rámci této organizace. Rádi bychom v představování lidí neodmyslitelně spjatých s NRZP ČR pokračovali. Pro aktuální číslo jsme nachystali rozhovor s Lenkou Veinlichovou, která pracuje jako personalistka NRZP ČR.

Známe se hodně dlouho, takže mám pocit, že jsi byla sotva po škole, když jsem tě v Karlíně viděla poprvé. Je to tak? Cos dělala předtím, než jsi nastoupila do právního oddělení Sdružení zdravotně postižených?

Ano, pamatuješ si to dobře, nastoupila jsem tam jako asistentka pana doktora Hutaře. Nebylo to však moje první místo, přišla jsem po osmileté mateřské dovolené a po škole jsem nejdříve

pracovala v cestovní kanceláři. Seděli jsme na hlavním nádraží a zajišťovali jsme ubytování cizincům v Praze. Ne, nechtěla jsem již od dětství dělat v cestovním ruchu, ale protože tatínek na hlavním nádraží pracoval a věděl, že je tam volné místo, mohla jsem tam začít pracovat. V Karlíně zase pracovala moje sestra a ta mě upozornila na to zajímavé místo.

Rádi bychom si představili tvoje „doma“, jak to tam vypadalo, kde to bylo?

Na co sis hrála nejraději?

Vyrůstala jsem v Praze na Bohdalci a do úplně první školy jsem chodila do těch pavilonů, ve kterých se natáčel film Obecná škola. Na první pohled to sice vypadá romanticky, ale někdy tam byla opravdu zima a paní učitelka přikládala uhlí do kamen. Potom jsem přešla na jazykovou školu do Vršovic.

Člověka hodně ovlivní to, jak reagovali jeho rodiče, a to, co zažil v dětství. Když mi byl rok, naši koupili takové staré venkovské stavení, kde bylo pořád co dělat. Stále se tam něco upravovalo a předělávalo a já jsem byla takový přívěšek svého dědečka, kterému jsem nosila metr a podobně, takové to: Přidrž, podej, dones! Zkrátka jsem „dělala stavební dozor“. Moje ségra si hrála raději s panenkami, ale já, když už jsem „nestavěla“, jsem si četla.

A co škola, který předmět tě bavil, a který jsi neměla ráda?

Nebavila mě matematika, byla jsem spíše na jazyky. Měli jsme pochopitelně ruštinu, angličtinu a španělštinu. Potom jsem studovala na střední ekonomické škole, tam jsme měli němčinu, a to mě bavilo. K angličtině jsem se vrátila v práci, jednak jsem chodila do kurzu tady, jednak jsem pokračovala i dál. Ale když jsme se přestěhovali, nemám na to tolik času.

Ted' už máš rodinu, pověz mi něco o ní!

Starší dcera studuje na zemědělské univerzitě provozně ekonomickou fakultu, mladší na zdravotnickém lyceu. Mám z nich opravdu radost. Moje holčičky se brzy pustily do vaření a do pečení. Ta starší peče chleba, mladší muffiny a o nedělní oběd se většinou nějak podělíme. Vytírání a luxování zbývá na maminku, avšak když vyhlásím větší úklid, podílejí se na tom všichni. Ted' bydlíme už druhý rok na venkově a jsme velmi spokojeni. Do práce to mám 15 kilometrů, a jelikož nemusím jezdit přes Prahu, jsem v práci docela rychle. Nastěhovali jsme se

Z letošního maturitního plesu mladší dcery

„NA NÁRODNÍ RADĚ JSEM OD POČÁTKU, OD SPOJENÍ SBORU ZÁSTUPCŮ ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝCH SE SDRUŽENÍM ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝCH. PTALI SE NÁS, ZDA PŮJDEME TAKÉ DO TOHO SPOJENÍ, A NÁM TO PŘIŠLO JAKO DOBRÝ PROGRAM, DOBRÝ CÍL A DOBRÝ ÚČEL.“

do domu, který byl sice dokončený, ale stál v poli, takže zatím

pořád něco budujeme. Snažíme se dotáhnout to naše bydlení do vítězného konce, ale jde to pomalu, protože se to snažíme dělat vlastními silami. Tento víkend jsme třeba dělali vrata, natírali jsme je a chystáme se na plot.

Proč jsi šla pracovat právě k Národní radě osob se zdravotním postižením? Jak dlouho jsi tady? Co tě tady drží? Už jsi chtěla někdy odejít, proč?

Na Národní radě jsem od počátku, od spojení Sboru zástupců zdravotně postižených se Sdružením zdravotně postižených. Ptali se nás, zda půjdeme také do toho spojení, a nám to přišlo jako dobrý program, dobrý cíl a dobrý účel.

Nevpadla jsem na Národní radu s tím, že by pro mě kontakt s lidmi s postižením bylo něco nového. Jako dítě jsem nosívala korzet a jezdívávala jsem po různých léčebnách, kde se léčili lidé zejména s ortopedickými vadami. Mimo to manželův strýček byl na vozíčku. Tak jsem se průběžně setkávala s problémy a uvědomila jsem si spoustu věcí. Tady pak slyším o různých těžkých osudech a potom mi ty moje starosti připadají strašně malicherné.

A co mě tady drží? Občas mám i tady na Národní radě z té práce pocit, že to nikam nevede a že už se nedá nic dělat. Ale všude je chleba o dvou kůrkách a hlavně se nesmí nic řešit s horkou hlavou! Naštěstí jsem konzervativní, nejsem z těch, kdo mění často místo, a taky se tu dá pro lidi něco dobrého udělat!

„Z HLEDISKA LIDÍ S POSTIŽENÍM MĚ NEJVÍC ŠTVE BYROKRACIE. JISTĚ BY SE DALO VŠECHNO VYŘÍDIT JEDNODUŠEJI A BEZ VYPLŇOVÁNÍ SPOUSTY PAPÍRŮ, FŮRY FORMULÁŘŮ A OBCHÁZENÍ ÚŘADŮ.“

Za ty roky, co pracuješ pro NRZP ČR, jsi zevrubně poznala život osob se zdravotním postižením - co tě nejvíc štve, co bys řešila ze všeho nejdřív právě teď?

Z hlediska lidí s postižením mě nejvíc štve byro-

kracie. Jistě by se dalo všechno vyřídit jednodušeji a bez vyplňování spousty papírů, fůry formulářů a obcházení úřadů. Vždyť by se to snad dalo vyřídit na jednom místě a nemuselo by se pořád dokola něco vyplňovat. Přes počítače by se mohla různá data přetáhnout a nemuselo by to být tolik zatěžující pro ty lidi a jejich rodinné příslušníky.

Jak by sis zařídila fyzickou pomoc třeba v pozdním stáří, kdy se může stát, že bys mohla být zcela bezmocná a potřebovala bys pomoc od druhé osoby převážnou část dne?

Upřímně, nedovedu si to představit. Nevím, jak bych to řešila, a myslím si, že to nikdo nedokáže říct takhle dopředu. Spousty věcí si sice můžeme nějak naplánovat, ale když nastanou, zjistíme, že naše představy byly velmi naivní. Hodně už jsem toho tady zažila a vím jenom, že bych asi nechtěla být nikde v ústavu, ale že bych se docela spolehla na rodinu. Pokusila bych se manžela s rodinou zmobilizovat, takže doufám, že dokud by to se mnou šlo, mohla bych zůstat doma.

A jak bys řešila, kdyby se něco podobného přihodilo někomu z tvých blízkých a také by ke svému životu nutně potřeboval pomoc druhé osoby?

Také jsme se zmobilizovali a starali se o babičku, než před dvěma lety zemřela, když jí bylo dvaadevadesát let. Ke konci už nemohla zůstat sama, tak jsme se všichni nějak u ní střídali. Dokud nepotřebovala zdravotnickou péči, měli jsme ji doma. Nikdy jsme ji nechtěli převést do nějakého zařízení.

Moc volného času asi nemáš, ale když se to přece jen stane, co děláš?

Podle toho, jaké je období. V zimě jezdíme na hory lyžovat, přes léto jezdíme na kolech a na motorce.

Jaká je tvoje nejoblíbenější kniha, tvoje nejoblíbenější skladba, tvůj nejoblíbenější film, tvoje jídlo?

Teď se mi hodně líbí knížky Dana Browna, Nicholase Sparkse a Johna Greena, skladbu honem nevím, ale mám ráda rock a dívám se na české komedie. Co se týká jídla, jsem nevybíravá, nejraději jím jídlo, které mi někdo uvaří, přinese a pak umyje nádobí! ✖

RODINNÝ ROZPOČET aneb Naše příjmy a výdaje pod naší kontrolou

TEXT: Eliška Škrancová | FOTO: www.shutterstock.com

Naučit se hospodařit s penězi se zdá být složité, není však potřeba žádné speciální vzdělávání. Stačí pár jednoduchých počtů a **můžeme mít své peníze pod kontrolou**. Peníze jsou součástí našeho života, potřebujeme je k zabezpečení základních potřeb. V současné době mají peníze převážně virtuální podobu, výplatu dostáváme na účet, ze kterého dále provádíme převážně bezhotovostní platby. Proto je velmi důležité **sestavení domácího rozpočtu**.

Jednou za měsíc si udělejme čas a **věnujme pozornost svým penězům**. Porovnejme, kolik jsme vydělali a jaké byly naše náklady. Nebudme na penězích závislí, ale učme se být za ně zodpovědní.

JAK NÁM POMŮŽE DOBRĚ SESTAVENÝ RODINNÝ ROZPOČET

Dobře sestavený rodinný rozpočet nám pomůže získat přehled nad našimi příjmy a výdaji, získáme reálnou představu o tom, za co své peníze vynakládáme a nalezneme zdroje pro vytváření rezerv rozpočtu naší domácnosti. Vytvořené **rezervy nám pomohou zvládnout nepředvídatelné životní situace**, které bývají spojené s nečekanými výdaji nebo se sníženými příjmy. Jedná se například o nemoc, ztrátu zaměstnání živitele rodiny, opravu vybavení domácnosti, smrt živitele rodiny.

Známe-li své příjmy a výdaje, **nepodlehne tak snadno nabídce úvěrových společností**, máme přehled o tom, zda jsme schopni splácet nebo ne. **Své rozhodování o utrácení podřízujeme svým možnostem**, své výdaje plánujeme, víme, co si můžeme dovolit. Naše finanční kroky jsou zaměřené směrem k realizaci snů. Zjistíme, za co své peníze vynakládáme, vytvoříte si

správné návyky – **staneme se správcí svých peněz**.

Způsob vedení rodinného rozpočtu je individuální. Neexistuje pouze jeden způsob, proto je vhodné si najít svoji vyhovující evidenci. Hlavní je začít a vydržet!!!

Vytvořme si motivaci formou odměny a **na konci každého měsíce se odměňme za svoje úsilí**.

SESTAVENÍ ROZPOČTU

Soupis všech čistých příjmů domácnosti

SEPIŠME SEZNAM VŠECH ČISTÝCH PŘÍJMŮ

Příjmy jsou všechny peníze, které přijdou do domácnosti za určité období. Dělíme je do několika druhů podle toho, odkud do domácnosti přicházejí.

Mzda/plat – vzniká z pracovně právního vztahu na základě pracovní smlouvy, dohody

o pracovní činnosti, dohody o provedení práce.

Dávky – peněžité sociální dávky jsou vypláceny v rámci několika režimů.

- **Dávky vyplácené na základě pojistění** – důchody, podpora v nezaměstnanosti, nemocenská aj.
- **Dávky státní sociální podpory** – příspěvek na dítě, rodičovský příspěvek, příspěvek na bydlení, porodné, pohřebné.
- **Dávky pomoci v hmotné nouzi** – příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení, mimořádná okamžitá pomoc.
- **Dávky pro osoby se zdravotním postižením** – příspěvek na péči, příspěvek na mobilitu, příspěvky na kompenzační pomůcky.

Výživné – většinou je to peněžní částka, kterou přispívá rodič na potřeby dítěte, pokud není schopno se samo žít. Podle zákona o rodině platí mezi rodiči a dětmi vzájemná vyživovací povinnost stejně jako mezi manželi. O vyživovací povinnosti rozhoduje soud.

Příjmy z podnikání.

Příjmy z pronájmu – pronájem nemovitosti – dům, byt, pole.

Příjmy z kapitálového majetku – vznikají při vlastnictví akcií, dluhopisů, podílových listů.

Po sečtení všech položek zjistíme příjmovou stánku rozpočtu, která určuje maximální sumu výdajů.

Seznam všech měsíčních výdajů

SEPIŠME VŠE, NA CO BUDEME PENÍZE VYNAKLÁDAT

Nejdříve vytvoříme seznam tzv. **pevných výdajů**, což jsou **výdaje podložené smlouvou**.

Jedná se o výdaje na bydlení: nájemné, elektřina, voda, plyn, topení, odpad, poplatky za televizi a rozhlas, poplatky za telefon a internet, splátky hypoték, spotřebních úvěrů, bankovní poplatky, pravidelné spoření a pojištění a další věci, které musíme zaplatit. Výdaje hrazené čtvrtletně nebo ročně přepočítejte na měsíc.

Poté sepišme seznam **kolísajících výdajů**.

Jedná se o nákupy potravin, drogerie, léků, oblečení, knih, výdaje na dopravu – jízdenky, poplatky za provoz auta – benzín, opravy, pneumatiky a veškeré služby – kadeřníci, kroužky pro děti, sport...

SEČTĚME VŠECHNY POLOŽKY A ZJISTÍME CELKOVÉ MĚSÍČNÍ VÝDAJE DOMÁCNOSTI.

Pokud neznáme přesný výdaj, udělejme alespoň odhad a zaokrouhlujme nahoru. Budme k sobě upřímní a realističtí.

POROVNĚJME ROZDÍL MEZI PŘÍJMY A VÝDAJI.

Zjistíme, jaký typ rozpočtu obhospodařujete.

- ➔ Příjmy jsou větší než výdaje (P>V).
- ➔ Příjmy jsou nižší než výdaje (P<V).

Pokud jsou příjmy vyšší než výdaje, vytváříme úspory. Tvorba úspor je jedním z hlavních cílů tvorby rozpočtu.

Pokud jsou výdaje větší než příjmy, je nutné seškrtat nebo snížit některé výdajové položky nebo zvýšit příjem. ❏

NETUCTOVÉ ODPOVĚDI NA TUCET OTÁZEK

TEST PRO OVĚŘENÍ PRAKTICKÝCH ZNALOSTÍ V OBLASTI RODINNÝCH FINANČÍ OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM – 1. část ÚROK A ÚVĚR

Lidé se dostávají do sociálních problémů často kvůli neznalosti předpisů a vlastní nedbalosti (neprostudují si dobře smlouvu, nesplácejí včas relativně malý dluh, který za určitou dobu kvůli sankčním poplatkům a penále neúměrně naroste apod.) nebo absencí finanční gramotnosti. Tento test obsahuje základní znalosti, které by měl mít každý občan, tj. znalosti v oblasti rodinných financí. Test byl vytvořen ve spolupráci se speciálním serverem www.bankovnipoplatky.com.

1. Co znamená zkratka RPSN?

- A)** Údaj o částce, kterou zaplatíme za úvěr.
- B)** Sazba v procentech, která udává celkové náklady úvěru za rok.
- C)** Koefficient, který udává výhodnost úvěru. Čím je vyšší, tím je úvěr výhodnější.

2. Který údaj je při uvažování o úvěru důležitější – úrok, nebo RPSN?

- A)** RPSN, protože úrok je jen jednou částí RPSN.
- B)** Úrok, protože lze snadněji spočítat, jaké budou náklady se splácením úvěru.

3. Co znamenají zkratky p.a. a p.m.?

- A)** p.a. – úroky ročně, p.m. – úroky měsíčně
- B)** p.a. – úroky měsíčně, p.m. – úroky ročně
- C)** p.a. – úroky na spořicí účet, p.m. – úroky na termínovaném vkladu

4. Jaká informace je pro klienty nejdůležitější při dojednávání půjčky (úvěru)?

- A)** Úroková sazba
- B)** Součet poplatků
- C)** RPSN a délka splácení
- D)** RPSN a úroková sazba

5. Co je to konsolidace úvěrů?

- A)** Způsob nabídky úvěrů, který probíhá vždy po telefonu.
- B)** Sloučení všech stávajících úvěrů do jednoho.
- C)** Postoupení nesplácených

úvěrů agentuře, která se zabývá vymáháním dluhů.

6. Co je to rozhodčí doložka u smlouvy o půjčce?

- A)** Dodatek, ve kterém věřitel rozhoduje o tom, zda je dlužník dostatečně bonitní.
- B)** Dohoda, že případné spory mezi dlužníkem a věřitelem bude řešit rozhodce a ne klasický soud.
- C)** Doložka, která prokazuje rozhodnutí dlužníka použít půjčku na financování konkrétního účelu – například bydlení nebo rekonstrukce.

7. Na co si musíte dát pozor, když si budete brát úvěr? (může být i více variant odpovědí)

- A)** Musíte rozumět smlouvě (poradte se s rodinou, pokud jste neslyšící – objednejte tlumočnicka)
- B)** Nedávejte souhlas hned, je potřeba si všechno promyslet, případně banku prověřit.
- C)** Porovnejte nabídku s jinými (na internetu, zeptejte se známých).

8. Když si budete chtít vzít úvěr, na co musíte přednostně myslet? (může být i více variant odpovědí)

- A)** Jestli banka nebo úvěrová instituce nabízí poplatkové prázdničky.
- B)** Budu mít na splácení (tzv. měsíční cashflow)?
- C)** Kolik bance (úvěrové společnosti) přeplatím navíc?
- D)** Jaká je RPSN?
- E)** Jestli banka nebo úvěrová

instituce nabízí možnost přerušování splácení.

9. Na co je opodstatněné si vzít úvěr?

- A)** Na dovolenou
- B)** Na oblečení
- C)** Na nábytek
- D)** Na Vánoce
- E)** Na elektroniku (pokud ji nepotřebuji pro práci)
- F)** Na bydlení

10. Co je to dluhová past?

- A)** Reklamní nabídka, ve které nebankovní instituce láká na levné a rychlé půjčky.
- B)** Situace, kdy exekutor přijde do vašeho bytu zabavit cenné předměty.
- C)** Situace, kdy si musíte půjčit na splacení dalších dluhů.

11. Co to je spotřebitelský úvěr a možnosti jeho použití?

- A)** Jedná se o druh úvěru, který má zákonem upravené podmínky použití včetně ochrany spotřebitele.
- B)** Není nijak přesněji vymezeno – dá se použít např. na opravu bytu, opravu auta atd.

12. Spotřebitelský úvěr

- A)** Ze zákona lze od úvěru odstoupit do 14 dnů od podpisu smlouvy – bez udání důvodu.
- B)** Ze zákona lze od úvěru odstoupit do 14 dnů od podpisu smlouvy – je ovšem potřeba uvést důvod.
- C)** Lze odstoupit od smlouvy do 7 pracovních dnů.
- D)** Nelze odstoupit od smlouvy.

Příště se budeme ptát na platební karty, hypoteční úvěry a zhodnocení úspor.

NEJVSTŘÍCNĚJŠÍ BANKOU – HANDICAP FRIENDLY ZA ROK 2013 SE STALA ČESKÁ SPOŘITELNA

TEXT: Patrik Nacher | FOTO: www.wikipedia.cz | Fio banka

Nejvstřícnější bankou - Handicap Friendly za celý rok 2013 se stala Česká spořitelna. Je tak první bankou, která tento titul získala. Za celý loňský rok dosáhla průměrného hodnocení 81,88 procentního bodu. Za vedoucí Českou spořitelnou jen mírně zaostala Fio banka, která získala 80,03 bodu, a třetí místo obsadila Komerční banka s průměrným hodnocením 77,55 bodu. Banky ze svého pohledu hodnotí samotné osoby se zdravotním postižením pod záštitou Národní rady osob se zdravotním postižením ČR.

ČESKÁ SPOŘITELNA HODNOCENÍ KRALUJE, I KDYŽ JEN TĚSNĚ

Česká spořitelna v průběhu roku zvítězila ve všech čtvrtletních hodnoceních. Celkově nakonec získala nejvyšší průměrné hodnocení 81,88 procentního bodu. Tato banka je dlouhodobě mezi OZP považována za nejznámější a také nejlepší. Mezi priority, které OZP považují ze svého pohledu za nejpodstatnější při hodnocení bank, patří pohodlná dostupnost banky, vstřícný přístup zaměstnanců banky k OZP, široká nabídka produktů na jednom místě a také mediální známost banky. Česká spořitelna všechna uvedená kritéria splňuje. Banka je navíc pro OZP dostupná v menších a středně velkých obcích, kde kromě malé pobočky České spořitelny, případně Poštovní spořitelny na poštách nenalezneme pobočku žádné jiné banky, což je pro lidi se zdravotním postižením, kteří žijí v těchto obcích, velmi podstatná věc.

Česká spořitelna je dále v segmentu služeb a produktů pro OZP dlouhodobě velmi aktivní bankou, která nepovažuje tento segment za okrajovou záležitost, ale své novinky v této oblasti široce prezentuje. Většina poboček této banky je v současné době již bezbariérová, což je opět předmětem kladného hodnocení části OZP.

Na druhou stranu je Česká spořitelna kritizována částí OZP za vyšší ceny a poplatky a nižší schopnost upravovat své produkty na míru konkrétním OZP.

Česká spořitelna je také uváděna jako banka, v níž má svůj účet, respektive její služby využívá největší počet OZP, které v průběhu roku banky hodnotily.

FIO BANKA DRUHÁ S MÍRNÝM ODSTUPEM

Fio banka po celý rok 2013 získávala v jednotlivých čtvrtletních hodnoceních druhé místo,

Pozitivně je hodnocena její dostupnost, širší nabídky služeb a produktů a schopnost upravovat nabídku dle přání a potřeb konkrétního klienta.

PRVNÍ KLIENTSKÝ RATING, KDE HODNOTÍ POUZE OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Nejvstřícnější banka - Handicap Friendly je první klientský rating, kde hodnotí banky přímo osoby se zdravotním postižením. Mohou je ohodnotit na stupnici od 1 do 10, představující žebříček

hned za Českou spořitelnou. V průměru jí čtvrtletní hodnocení vynesla 80,03 procentního bodu a celkové druhé místo.

Fio banka tak prokázala své kvality i v segmentu služeb pro OZP. Připomínáme, že Fio banka se stala Nejvstřícnější bankou roku 2013 a nyní i druhou Nejvstřícnější bankou – Handicap Friendly za rok 2013.

V průběhu minulého roku OZP hodnotily tuto banku výrazně pozitivně. Pozitivní hodnocení si banka vysloužila i od respondentů, kteří nejsou přímo jejími klienty. Banka byla oceňována za velmi dobrý přístup a komunikaci s klienty přes své internetové bankovníctví či elektronickou formu komunikace, což je pro mnoho OZP velmi důležitá forma.

Jiří Podzimek hodnotí banku takto: „Fio banka jako česká banka je pro mě zárukou jistoty a schopností našich lidí. Její internetové bankovníctví a možnosti investování jsou pro mě zcela vyhovující, a když vezmu v úvahu i nízké náklady na služby, vychází pro mě Fio banka jako jednička.“

Pozornosti hodnotitelů neunikla ani stále se rozšiřující řada poboček, které ve svém okolí nově OZP objevily a které jsou v našich ulicích nepřehlédnutelné. Velkou roli zde sehrála i velká mediální viditelnost banky a její pozitivní image a dynamika, které vnímají i OZP.

KOMERČNÍ BANKA NA KONCI ROKU ZABOJOVALA

Po těsném souboji s Poštovní spořitelnou nakonec získala třetí místo za celý rok 2013 Komerční banka. Její průměrné hodnocení činilo 77,45 procentního bodu a o necelého půl procentního bodu předstihla tato banka svého konkurenta Poštovní spořitelnu.

Komerční banka oslovila klienty OZP podobnými zbraněmi jako Česká spořitelna. Výrazně lepší hodnocení zaznamenala Komerční banka především přímo mezi svými klienty, což svědčí o tom, že banka boduje spíše svými praktickými kroky a přístupem k OZP než mediální známostí a image.

NEJVSTŘÍCNĚJŠÍ BANKA - HANDICAP FRIENDLY JE PRVNÍ KLIENTSKÝ RATING, KDE HODNOTÍ BANKY PŘÍMO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM. MOHOU JE OHODNOTIT NA STUPNICI OD 1 DO 10, PŘEDSTAVUJÍCÍ ŽEBŘÍČEK 10 AŽ 100 PROCENT.

10 až 100 procent. Hodnotit mohou buď jednu, či několik bank.

OZP tak nemusejí hodnotit pouze banky, jejímiž jsou klienty, ale mohou ohodnotit dle svých znalostí či pocitu i banky ostatní. Nicméně každý z uživatelů musí při registraci před samotným hodnocením označit banku či banky, v nichž je klientem. Lze tak pozorovat rozdíly v tom, jak banku hodnotí její vlastní klienti a jak ti ostatní. ✕

Výsledky hodnocení Nejvstřícnější banka – Handicap Friendly za rok 2013

BANKA	I. Q 2013	II. Q 2013	III. Q 2013	IV. Q 2013	PRŮMĚR 2013
Česká spořitelna	85	81,4	82,6	78,5	81,88
Fio banka	80	79	81,8	79,3	80,03
Sberbank	80	75,2	77	73	76,3
Komerční banka	77,4	77,6	79,6	75,2	77,45
Poštovní spořitelna	75	75,8	80,5	76,7	77
Air Bank	74,1	72	72,5	69,2	71,95
ČSOB	71,8	70,3	64	65,8	67,98
UniCredit Bank	69,5	70,2	63,9	66,5	67,53
mBank	65,8	62	59,4	55,3	60,63
Raiffeisenbank	61,3	61,5	61	63,8	61,9
GE Money Bank	55	58,3	53,7	55,1	55,53
Zuno Bank	52,7	52,1	54,3	55,7	53,7
Equa Bank	50,2	44,7	42,1	46	45,75
LBBW Bank	41,6	42	45,5	40,2	42,33
Citibank	36	37,5	30,1	36	34,9

ZDROJ: WWW.VSTRICNABANKA.CZ

VÝPLATA DŮCHODŮ NA ÚČET

ušetří čas, peníze a hlavně zbaví rizik spojených s nezabezpečenou hotovostí v domácnosti

TEXT: Patrik Nacher | FOTO: www.pixmac.cz

Příběhy o tom, jak lidské hyeny - jinak se nazvat nedají - zneužívají dobroty nebo naivity starobních důchodců a okrádají je o jejich těžce uspořené peníze, většinou určené pro děti nebo vnoučata, bohužel každodenně plní stránky novin a stávají se hlavními tématy večerních televizních zpráv. Nezdá se, že by tomu mělo být v příštích měsících nebo letech jinak. Existuje přitom způsob, jak se tomu bránit - zařídit výplatu důchodů na účet. Poradíme vám, jak na to!

Vlastnictví bankovního účtu dnes není nic nákladného, rostoucí konkurence způsobila, že sehnat bankovní účet zdarma, kde zdarma opravdu znamená nic neplatit, je velmi jednoduché. Možnost vybírat peníze na přepážce bank (často několikrát měsíčně zdarma) pak dělá z bankovního účtu zajímavou věc i pro ty starší spoluobčany, kteří jsou k moderním technologiím skeptičtí a na operace s platební kartou se dívají skrz prsty. Skutečně - uvažovat o bankovním účtu jako o nástroji pro přijímání důchodů je zajímavou alternativou, neboť čekání na poš-

tačku a následná manipulace s hotovostí schovávanou v domácnosti v dobré víře uspořit něco pro děti, vnoučata nebo pro radost na novou televizi rozhodně nejsou dvakrát bezpečné!

Takže co s tím a hlavně jak na to? Ve spolupráci s Českou správou sociálního zabezpečení (děkujeme Mgr. Renátě Provazníkové z oddělení komunikace) jsme pro vás zpracovali manuál, v němž jsou uvedena všechna základní fakta. Návod je doplněn i o dokumenty, které budete vy, vaši rodiče nebo vaši prarodiče ke změně výplaty důchodů na bankovní účet potřebovat.

PŘEHLED ZÁKLADNÍCH INFORMACÍ O ZASÍLÁNÍ DŮCHODŮ NA BANKOVNÍ ÚČET

JAK ZŘÍDIT POSÍLÁNÍ DŮCHODU NA ÚČET

Ilustrujme si následující příklad: Jsem důchodce a chci si změnit způsob výplaty důchodu převodem na účet. Jak to mám udělat?

Zařízení výplaty důchodu na účet ČSSZ se provádí pouze na základě předepsaného tiskopisu Žádost o zařazení výplaty důchodu poukazem na účet - majitel účtu nebo Žádost o zařazení výplaty důchodu poukazem na účet manžela (manželky).

Tiskopisy jsou k dispozici na internetu (například na serveru www.bankovnipoplatky.com na adrese <http://bit.ly/1stk0cp> nebo na <http://bit.ly/1hxWlyi>) a také na okresních správách sociálního zabezpečení (v Praze na územních pracovištích Pražské správy sociálního zabezpečení, v Brně na Městské správě sociálního zabezpečení).

Klient si vybere odpovídající tiskopis a vyplněný, podepsaný a bankou potvrzený ho zašle na adresu:

**Česká správa sociálního zabezpečení
Křížová 25
225 08 Praha 5**

Evidenční štítek

Česká správa sociálního zabezpečení
Křížová 25, 225 08 Praha 5

****) Žádost o zrušení výplaty důchodu poukazem na účet
Hlášení změn u výplat důchodů poukazovaných na účet**

A. Příjemce důchodu (důchodce, jeho zákonný zástupce nebo zvláštní příjemce):

Rodné číslo	
Příjmení a jméno	

Žádá o zrušení výplaty důchodu poukazem na účet z důvodu*):

a) zrušení účtu číslo _____
b) zrušení (omezení) práv disponovat s peněžními prostředky na účtu, jehož není majitelem (majitelkou) nebo zániku manželství
c) úmrtí manžela (manželky) — majitele účtu
d) úmrtí důchodce, jehož je zákonným zástupcem — zvláštním příjemcem důchodu

Žádáte-li o zrušení výplaty důchodu poukazem na účet bez uvedení důvodu nebo z důvodů uvedených v bodech a) až c) a další výplata důchodu má být zařízena v hotovosti poštou, vyplňte laskavě následující údaje o Vašem aktuálním trvalém bydlišti:

Ulice, obec, číslo domu	
PSČ a název dodávací pošty	

Informace: Náklady ČSSZ na poukazy splátek důchodu vyplácených v pravidelných lhůtách v hotovosti prostřednictvím držitele poštovní licence hraď od 1. 1. 2010 příjemce důchodu. To však neplatí v případě, že alespoň jeden důchod byl přiznán před 1. 1. 2010 a nárok na tento důchod trvá od 31. 12. 2009 nepřetržitě (ust. § 64 odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb.)

Žádáte-li o zrušení výplaty důchodu z důvodu uvedeného v bodě c) nebo d), vyplňte laskavě následující údaje:

Rodné číslo zemřelého	
Příjmení a jméno zemřelého	
Datum úmrtí	

Upozornění:
Žádost o zrušení poukazu výplaty důchodu na účet může Česká správa sociálního zabezpečení vyřídít nejdříve od druhé měsíční splátky důchodu po měsíci, ve kterém ji byl tento požadavek doručen. Splátky důchodu na účet již poukázané nebo k poukazu v daném měsíci připravené mohou být znovu poukázány jen tehdy, jsou-li bankou vráceny jako neprovedená platba a platce důchodu zná důvod jejich vrácení. Proto je vhodné vyznačit důvod žádosti o zrušení výplaty důchodu poukazem na účet, jde-li o důvody uvedené v bodech a) až c).

7 2 0 9 5 7 3 2 3 8

*) Důvod nemusí být uveden — viz Upozornění
**) Nehodící se škrtněte

89 110 8
IV/2013

Formulář je možné také podat prostřednictvím okresní/pražské/městské správy sociálního zabezpečení.

UPOZORNĚNÍ: Výplatu důchodu lze zařídit pouze na účet oprávněné osoby (důchodce) nebo jeho manžela/manželky. Na účet jiné osoby (např. potomka, rodiče, sourozence, druhá, registrovaného partnera apod.) ČSSZ výplatu zařídit nemůže. Výjimkou je pouze situace, kdy tato jiná osoba byla ustanovena opatrovníkem nebo zvláštním příjemcem důchodu.

FINANČNÍ INSTITUCE

Do jakých institucí si mohu nechat důchod přeposílat?

Seznam peněžních ústavů, kam je možné důchody posílat, je zveřejněný na webu ČSSZ. Naleznete ho na adrese <http://bit.ly/PHjgBJ>.

KDE TO VYŘÍDIT

Když si na potvrzení seženu potřebné razítko z banky a všechny náležitosti, dostavuji se osobně na pobočku ČSSZ a tam věc vyřídím, nebo je postup jiný?

Jak bylo zmíněno, jsou dvě možnosti. Vyplněný, podepsaný a bankou potvrzený formulář je možné poslat poštou na adresu ČSSZ nebo předat prostřednictvím kterékoliv pobočky OSSZ/PSSZ/MSSZ.

DĚLKA PROCESU

Jak dlouho trvá celý proces převedení výplaty na bankovní účet?

Změna způsobu výplaty je provedena zpravidla od 2., nejpozději od 3. výplatního měsíce po datu doručení žádosti.

POZOR NA CHYBY!

Vyskytují se nějaké časté chyby, na které je třeba si dát pozor?

Někdy lidé zapomenou formulář podepsat nebo ho zašlou nepotvrzený bankou. V tom případě jim ho ČSSZ vrátí zpět, aby potřebné náležitosti doplnili.

Je také důležité zvolit vhodný tiskopis, pokud manželé mají jeden společný účet. Ten z manželů, který je majitelem účtu, vyplňuje, podepisuje a dává potvrzovat tiskopis Žádost o zařízení výplaty důchodu poukazem na účet - majitel účtu.

Ten z manželů, který je disponující osobou, musí vyplnit a dát potvrdit Žádost o zařízení výplaty důchodu poukazem na účet manžela (manželky). Tento tiskopis musí podepsat oba manželé - jak disponující osoba, tak i majitel účtu.

JDU DO DŮCHODU A CHCI ROVNOU VÝPLATU NA BANKOVNÍ ÚČET

Pokud se do důchodu teprve chystám a chci jej rovnou pobírat přes bankovní účet, s jakým předstihem + jak + kde mám záležitost vyjednat?

Pokud klient žádá o důchod a již ví, že důchod bude chtít zasílat na účet, je optimální, když vyplněný, podepsaný a bankou potvrzený tiskopis předá na OSSZ/PSSZ/MSSZ současně při sepisování žádosti o důchod.

ZMĚNA VÝPLATY Z JEDNOHO BANKOVNÍHO ÚČTU NA JINÝ

Co když chci změnit účet, na který mi důchod chodí?

Ano, lidé se často ptají, jak postupovat, když jim důchod chodí na účet a oni chtějí účet pro zasílání důchodu změnit. O zasílání důchodu na jiný účet (do jiné banky) je nutné také požádat prostřednictvím zmíněných tiskopisů Žádost o zařízení výplaty důchodu poukazem na účet - majitel účtu nebo Žádost o zařízení výplaty důchodu poukazem na účet manžela (manželky). Také tuto změnu provede ČSSZ zpravidla od 2., nejpozději od 3. výplatního měsíce po datu doručení žádosti.

Než dojde ke změně účtu v systémech ČSSZ, je důchod zasílán na původní číslo účtu. Důchody, které nelze doručit z důvodu případného zrušení účtu, ČSSZ následně zašle formou jednorázové platby na účet nový.

Dobrá rada na závěr. Pokud tedy příjemce důchodu mění banku, měl by zvážit, zda starý účet zruší ihned, nebo až poté, co obdrží důchod na nový účet. ☒

OPEL HANDY CYKLO MARATON

Lidské příběhy na pozadí unikátního závodu

TEXT: Tomáš Pchálek | FOTO: o.s. Cesta za snem

O unikátním cyklistickém maratonu smíšených týmů handicapovaných a nehandicapovaných amatérských sportovců jsme vás informovali už v minulém čísle. Čtyřdenní nonstop štafetový závod napříč Českem a Slovenskem na trase dlouhé 2222 kilometrů je ale hlavně o lidech, kteří jej absolvují. Pojďme si představit některé z nich.

Úplně nahoře
Petr Pavlis (uprostřed)
Nahoře Heřman Volf

Heřman Volf je devětačtyřicetiletý otec dvou dětí, který usedl na vozík po nešťastném pádu na lyžích. Jeho život se změnil v jediné vteřině. Do té chvíle úspěšný podnikatel měl najednou spoustu času přemýšlet a přehodnotit svůj dosavadní život. „Člověk se nemůže hnout a neví, co s ním bude. Zítra, za měsíc, za několik let. Uvědomil jsem si, že to byl signál shůry. Uklidni se, zastav se, změň se. Pochopil jsem, že pokud má člověk nějaké sny, nemůže je odkládat na potom. Někaké potom taky být nemusí. Když něco chceš udělat, udělej to hned.“ Heřman si našel novou práci, vrátil se ke sportu. Zamiloval si kolo s ručním pohonem, handbike. Vymyslel projekt Cesta za snem a během čtyř let v období 2009 – 2012 procestoval Evropu. Dnes je ředitelem závodu, který sám vymyslel, Opel handy cyklo maratonu.

Markéta Dvořáková se do handy cyklo maratonu zapojila minulý rok. Ne však jako cyklista. Stala se jednou z osob, pro které se závod

jel. Jejím patronem se stal cyklotým Wüstenrot v čele s handbikerkou Hankou Doležalovou. Markéta v té době již překročila šedesátku a byla tak protipólem k mladým lidem těsně po usednutí na vozík, kterým byl závod věnován. Přesto se nezalekla a šla do toho naplno. Spolu s převážně mladým osazenstvem absolvovala zážitkový víkend v přírodě, kde se poctivě plavila na vodě, vyzkoušela si kolo, geocaching, hrála hry, soutěžila nebo stavěla stan a rozdělávala oheň pod kotlíkem. Jak sama řekla, byl to pro ni po letech strávených v ústraní nejbájenější víkend. „Splnili jste mi sen. Nikdy by mě nenapadlo, co všechno se dá na vozíku dělat. Už celé roky jsem se takhle nepobavila.“ Markétin sen byl proletět se jako kopilot malým letadlem. Díky občanskému sdružení Cesta za snem, které Opel handy cyklo maraton organizuje, se jí splnilo i toto. Letos 24. ledna Markéta Dvořáková, bývalá profesorka Karlovy univerzity, náhle zemřela. Podlehlá zákeřné onkologické nemoci. Markéta se však stala symbolem handy cyklo maratonu. I v nejtěžších chvílích se snažila žít naplno, nebála se zkoušet nové věci, smála se, nestěžovala si, užívala si každou minutu života. Letošní ročník je proto věnován právě jí.

Petr Pavlis se s aktivitami Heřmana Volfa poprvé setkal o Vánocích 2012. Právě tehdy Česká televize uvedla film Heřmanově cestě za papežem Cesta za nadějí. „Zaujalo mě to. Říkal jsem si, ty jo, to je teda borec. Sedí na vozíku a dělá tak úžasný věci.“ Pár týdnů nato si Petr při pádu na lyžích poranil míchu a ochrnl. Stejně jako Heřman. Když se pak dával dohromady v Rehabilitačním ústavu Kladruby, oslovili ho fyzioterapeuti, zda se nechce stát jedním z lidí, pro které se pojedou první ročník jakéhosi závodu – Opel handy cyklo maratonu. Souhlasil. A jaké bylo jeho překvapení, když se dozvěděl, že jeho patronem se stal právě Heřman Volf. Petr je velký bojovník a jako první dokázal to, o čem organizátoři maratonu snili. Z člověka, pro kterého se jeden rok závod jel, se stal cyklista, který letos v létě pojedou závod pro jiného „čerstvého“ vozíčkáře. Kruh se uzavírá a vytváří tak dokonalou rovnici vyjadřující motto handy maratonu: Handicapovaní pro handicapované. ✖

VÍCE INFORMACÍ O PROJEKTU

OPEL HANDY CYKLO MARATON naleznete na www.111hodin.cz nebo www.cestazasnem.cz.

POJĎTE S NÁMI NA SNĚŽKU PRO PĚTU

TEXT: Tomáš Pchálek FOTO: Miloš Šálek

Paralympionik s amputovanou nohou Jaroslav Petrouš chystá na 31. května 2014 druhý výstup na naši nejvyšší horu Sněžku. Stejně jako v loňském roce tím hodlá finančně podpořit konkrétní dítě, ale také upozornit na aktuální sociální a zdravotní problematiku handicapovaných. V loňském roce, teprve rok po amputaci, vyšplhal Petrouš na vrchol Sněžky pro tříletou holčičku Simonku. Letos se pokusí výkon zopakovat pro třináctiletého Péťu Januše. O nohu jej stejně jako Simonku připravila rakovina.

Třináctiletý Péťa Januš z Trutnova je opravdový bojovník. V jedenácti letech upadl při tělocviku a poranil si koleno. Doktoři mu udělali rentgen a našli deseticentimetrový nádor. Chlapec dostal na vybranou – buď přijdeš o nohu, nebo o život. Malý Péťa nejdříve chtěl podstoupit život, ale pak své rozhodnutí

„PROJEKT VÝSTUPU NA SNĚŽKU PARALYMPIONIKA JAROSLAVA PETROUŠE MÁ ZA CÍL TAKÉ UPOZORNIT NA AKTUÁLNÍ PROBLÉMY ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝCH LIDÍ. S TÍMTO JE SPOJEN STÁLE NEDOŘEŠENÝ BOJ O SPRÁVEDLIVOU KATEGORIZACI ZDRAVOTNÍHO POSTIŽENÍ.“

zvážil a změnil. Přistoupil na amputaci a několikaměsíční léčbu chemoterapií. Nevzdal se a dělá všechno pro to, aby zase prožíval normální dětství. Snaží se sportovat a jeho snem je naučit se co nejrychleji chodit s protézou bez berlí. A i o své budoucnosti má jasno. Při neustálých cestách do nemocnice se zamiloval do povolání řidiče sanitky. Jeho bratr chce být policista a nejlepší kamarád hasič.

Pétova příběhu si všiml i autor projektu výstupů na Sněžku, paralympionik a reprezentant v hodu diskem Jaroslav Petrouš. Jejich setkání bylo velmi emotivní a Péťa se v urostlém Jardovi naprosto zhlédl. Není proto divu, že se mezi nimi vytvořilo přátelské pouto, zpečetěné letošním Petroušovým výstupem na naši nejvyšší horu.

Pétova příběhu si všiml i autor projektu výstupů na Sněžku, paralympionik a reprezentant v hodu diskem Jaroslav Petrouš. Jejich setkání bylo velmi emotivní a Péťa se v urostlém Jardovi naprosto zhlédl. Není proto divu, že se mezi nimi vytvořilo přátelské pouto, zpečetěné letošním Petroušovým výstupem na naši nejvyšší horu.

Vybrané prostředky z charitativního prodeje triček s logem akce budou věnovány na pokrytí nákladů spojených s třítydenním kurzem chůze bez berlí a na sportovní pomůcky.

Projekt výstupu na Sněžku paralympionika Jaroslava Petrouše má ale za cíl také upozornit na aktuální problémy zdravotně postižených lidí. S tímto je spojen stále nedořešený boj o spravedlivou kategorizaci zdravotního postižení. Organizátoři chtějí dosáhnout například přiznání průkazu ZTP a ZTP/P na dobu neurčitou osobám s nenávratným handicapem nebo možnost žádosti o příspěvek na automobil v intervalu pěti let místo současných deseti.

Současně s hlavní akcí, kterou je výstup na nejvyšší českou horu, bude připraven bohatý program dětského dne v Peci pod Sněžkou. Hry, soutěže, zpívání, malování, tanec, bobová dráha, lanové centrum nebo koncerty kapel - tím vším se mohou děti i jejich rodiče bavit. Dospělí budou moci změřit síly ve sportovních a vědomostních kláních. Na místě bude probíhat prodej triček a upomínkových předmětů, který podpoříme účastí zajímavých osobností. Sportovní dětský den a výstup na Sněžku je zdarma a otevřený pro všechny – bez rozdílů pohlaví, věku nebo zdravotního stavu. ☒

**Pořadatelé, občanské sdružení
Cesta za snem, se na vás těší 31. května 2014
v Peci pod Sněžkou. Více informací najdete
na www.cestazasnem.cz nebo na Facebooku.**

PŘEDSTAVUJEME ČLENSKÉ ORGANIZACE NRZP ČR

TEXT: Jana Hrdá

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ eSEZNAM

Čím dál více osob s různými druhy postižení oceňuje pokrok v informačních technologiích, neboť jim umožňuje čím dál plnohodnotnější oboustranné zapojení do společnosti. Využívají se nejen mobilní telefony, tablety, ale také internet, který skýtá široké možnosti využití. Osoby se zdravotním postižením jeho prostřednictvím získávají i předávají informace, ba dokonce díky darům a dotacím (např. z ESF) pracují.

Občanské sdružení eSeznam zaměstnává čtrnáct osob se zdravotním postižením, snaží se je integrovat do společnosti i na trh práce. Zaměstnanci sdružení tvoří celoplošný informační portál pro co nejširší skupinu osob se zdravotním postižením na webové stránce www.eseznam.cz. Vytvářejí každému srozumitelný internetový portál, který je určen ke každodennímu využití. Chce tak oslovit tuto skupinu osob všech věkových kategorií bez rozdílu zdravotního postižení.

Portál dává prostor k diskusím, na blogu si mohou návštěvníci popovídat, vkládat své životní příběhy, články, vyměňovat si své zkušenosti, podávat nové náměty, rady atp. Jsou zde rovněž soustředěny dostupné informace a nezapomíná se ani na volný čas. Člověk s postižením pro-

střednictvím portálu nachází cestu k jinému člověku s postižením daleko snadněji než člověk bez postižení. Takto si tyto lidé pomáhají sami sobě navzájem

Webové stránky mají k dnešnímu dni stále větší denní sledovanost. Počet aktivních přístupů k portálu je nejenom popudem k jeho pokračování, ale i k dalšímu rozšíření. Domníváme se, že myšlenka sdružení informací a podniků na jednom místě na internetu je věc, která tady chyběla a je žádána.

Zaměstnankyně Krystyna Kędziorová o svých zkušenostech píše: „O eSeznamu mi řekla moje máma, která náhodou šla kolem sídla zmíněné organizace a dočetla se tam, že chystají rekvalifikační kurzy jako dělané pro mne. Úspěšní absolventi měli dokonce naději na půl roku zaměstnání u sdružení.“

Asi každý člověk si rád vydělá nějakou korunu a všichni toužíme se nějakým způsobem seberealizovat. Je jedno, zda je někdo zdravý nebo má postižení. Také jsem chtěla pracovat a zároveň mi bylo jasné, že kvůli mému omezení asi o mne moc zájemců nebude.

Kurzy jsem zvládla, a když mi z eSeznamu oznámili, že se mne sdružení rozhodlo zaměstnat, má radost neznala mezí. Vy-

hovovala mi denní čtyřhodinová pracovní doba i to, že budu pracovat z domu.

Práce pro eSeznam změnila můj život. Nejen že jsem získala zaměstnání, ale navíc mě to bavilo. Bylo a stále je to pro mne ideální seberealizace. Dokonce jsem začala pracovat přímo ve sdružení! Dva dny v týdnu jsem dojížděla do Třince. I to bylo pro mne nemalým přínosem, protože jsem se jednoduše seznámila s mnoha hodnými a příjemnými lidmi a jednoduše mi pravidelné cestování pomohlo zlepšit orientační i jiné schopnosti.“

ZKRATKA: eSEZNAM, O.S.

SÍDLO ORGANIZACE:
STAROMĚSTSKÁ 534, 739 61 TŘINEC

TELEFON: 558 333 100

E-MAIL: redakce@eseznam.cz

WEB: www.eseznam.cz

POČET ČLENŮ K 31. 12. 2013: 4

PŘEDSTAVITEL ORGANIZACE:
JAROMÍR WITOS

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ TRIANON

Občanské sdružení TRIANON vzniklo 5. 3. 2003. Od roku 2014 se mění občanské sdružení na zapsaný spolek, zkráceně TRIANON z. s. Spolek přispívá k rozvoji občanské společnosti aktivitami programu Bez Bariér - Bez Hranic® a k trvale udržitelnému rozvoji česko-polsko-slovenského příhraničního regionu. Ten v TRIANONU berou jako průnik tří základních pilířů, tj. ekonomického, sociálního a environmen-

tálního. Ekonomický pilíř se zaměřuje na zaměstnávání osob se zdravotním postižením a náhradní plnění, sociální pilíř na rozvíjení komunikace, informovanosti, vzdělávání, prosazování mobility a **přístupnosti prostředí** pro všechny. Environmentální pilíř se soustředí na **ochranu životního prostředí** v teorii i v praxi, podporu nových materiálů a technologií, zvyšování podílu **obnovitelných zdrojů**

energie na komunální a přeshraniční regionální úrovni, například v programu Dni energie na Olši/Olzíe, a také třídění materiálů **pro recyklaci**.

V TRIANONU pracuje jednadvaacet zaměstnanců, z toho osmnáct osob bez postižení. Jejich činnost je financována úřadem práce a městem Český Těšín a také díky vlastním aktivitám (separace pro recyklaci, projekty a dotace).

Každoročně organizují konference Bez Bariér – Bez Hranic® s mezinárodní účastí k výměně poznatků o integračních aktivitách jako veřejný audit. Koná se každoročně v Rehabilitačním sanatoriu Lázní Darkov Karviná, a. s., a na Obchodně podnikatelské fakultě Slezské univerzity za účasti představitelů významných podnikatelů, vědecko-vzdělávacích institucí, zástupců samospráv, neziskového sektoru a osobností České republiky, Slovenska a Polska.

Konferenci ve dnech 3. – 4. 10. 2013 Viliam Šušňal zahájil seznámením účastníků se strukturou triád v pilotním programu Bez Bariér – Bez Hranic®, které se úspěšně realizují již 10 let. Nosným tématem bylo posouzení vlivu sociálních

a zdravotních reforem z předchozího roku na možnosti a limity inkluze osob se zdravotním postižením v kontextu Evropské sociální charty. Razantně zaznělo, že některá opatření označující se za reformy v zemích zastoupených na konferenci reformami nazývat nelze, protože zhoršují životní situaci osob se zdravotním postižením. Velice zřetelně se tato situace projevuje v ČR zhoršením financování sociálních služeb, zdravotnictví i lázeňské péče. Zmíněny byly společné rysy v oblasti vzdělávání, jako základní podmínky inkluze a pracovní integrace s využitím tzv. náhradního plnění. Není dobře, že se objevují tendence neodborných zásahů do citlivého systému vzdělávání.

Občanskému sdružení TRIANON udělila NRZP ČR výroční cenu MOSTY za organizaci programů integrace v roce 2007.

ZKRATKA: OS TRIANON

SÍDLO ORGANIZACE:
NA HORKÁCH 1701/23, 737 01 ČESKÝ TĚŠÍN

TELEFON: 558 711 033

E-MAIL: vis@ostrianon.cz

WEB: www.ostrianon.cz

POČET ČLENŮ K 1. 1. 2012: 12

PŘEDSTAVITEL ORGANIZACE:
VILIAM ŠUŠŇAL – JEDNATEL, PŘEDSEDA

SVAZ NESLYŠÍCÍCH A NEDOSLYCHAVÝCH V ČESKÉ REPUBLICE

Pražský spolek neslyšících vznikl v roce 1868 jako úplně první spolek neslyšících v naší zemi a jeho původní název byl Pražský spolek hluchoněmých. Po první světové válce postupně vznikly další regionální spolky. Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR vznikl 8. května 1990 jako neziskové občanské sdružení, nyní je to spolek, který je veden ve spolkovém rejstříku. Na podzim roku 2013 byla některá poradenská centra SNN v ČR transformována na obecně prospěšné společnosti. SNN v ČR sdružuje ve svých 76 pobočných spolcích cca 4 500 členů. Je největší organizací, která v rámci ČR hájí práva, potřeby a zájmy neslyšících a nedoslýchavých a poskytuje sociální služby.

SNN se snaží o odstraňování informačních, komunikačních a integračních bariér prostřednictvím sociálního poradenství a tlumočnických služeb a pomocí programů zdravotní, sociální a pracovní rehabilitace pro členy i nečleny organizace.

Cílovou skupinu uživatelů tvoří všechny osoby se sluchovým postižením a jejich rodinní příslušníci. Jsou to hlavně od narození neslyšící lidé využívající tlumočnické služby a nedoslýchaví uživatelé sluchadel, ohluchlé osoby využívající k rozumění řeči odezírání, uživatelé kochleárních implantátů. Velkou skupinu tvoří také osoby trpící ušním tinnitem a s postižením kombinovaným. Poskytování poradenství i lidem bez postižení je velmi důležité, aby lépe

pochopili specifické uspokojování potřeb osob se sluchovým postižením a mohli jim usnadňovat integraci do společnosti.

Osvědčenou službou v rámci sociálního poradenství jsou půjčovny kompenzačních a rehabilitačních pomůcek, například sluchadel. Svazové poradny sociálních služeb pro uživatele se sluchovým postižením jsou rozmístěny ve všech krajích, jsou celostátně propojené a tvoří jednotnou síť s metodickým a organizačním centrem v Praze, které dohlíží na plnění cílů a zásad sociálních služeb. Síť slouží jako zdroj informací, zajišťuje jednotnou metodiku a školení.

Mimo základní a speciální poradenství poskytuje SNN v ČR tlumočnické služby v českém znakovém jazyce pro neslyšící a artikulační tlumočení pro osoby se sluchovým postižením, pořádá kurzy znakového jazyka a odezírání, dále kurzy tréninku paměti a odezírání a vyvíjí i další vzdělávací činnost – přednášky, aktivity, semináře. Organizuje psychorehabilitační a rekondičně rehabilitační pobyty, společenské, kulturní a sportovní aktivity, osvětovou a propagační činnost - Dny otevřených dveří, Dny sociálních služeb, výstavy a veletrhy NON-Handicap, Mezinárodní den neslyšících, pantomimu neslyšících a Mezinárodní festival pantomimy neslyšících. Účastní se legislativního procesu a důležitá je také publikační a zájmová činnost.

Svaz je aktivním členem mezinárodních organizací neslyšících a nedoslýchavých – Světové federace neslyšících (WFD), Evropské unie neslyšících (EUD) a Světové a Evropské federace ohluchlých a těžce nedoslýchavých osob (IFHOH a EFHOH).

Všechny služby a činnosti pro sluchově postižené jsou realizovány s pomocí finančních prostředků z dotací MPSV, MZ, MK, krajských a městských úřadů, ale též s pomocí sponzorských darů.

Za všemi aktivitami a úspěšnou činností svazu stojí obětavá a každodenní odborná práce pracovníků i dobrovolníků naší organizace. Patří jim za to dík. Naše poděkování patří též všem donátorům a sponzorům, bez jejichž významné finanční podpory by byla naše práce nemyslitelná.

ZKRATKA: SNN V ČR

SÍDLO ORGANIZACE:
KARLÍNSKÉ NÁM. 12, 186 00 PRAHA 8

TELEFON: 224 816 829 | **FAX:** 224 816 829

E-MAIL: snnncr@snnncr.cz

WEB: www.snnncr.cz

POČET ČLENŮ K 1. 1. 2013: 4500

PŘEDSTAVITEL ORGANIZACE: MGR. ŠÁRKA PROKOPIUSOVÁ, PREZIDENTKA SNN V ČR

PROHLÁŠENÍ EVROPSKÉHO FÓRA osob se zdravotním postižením k volbám do Evropského parlamentu 2014

TEXT: Ondřej Folk | FOTO: www.shutterstock.com

Ve dnech 23. a 24. května 2014 se uskuteční volby do Evropského parlamentu, v nichž budou občané České republiky volit 21 českých europoslanců (z celkového počtu 751 evropských poslanců). Tyto volby jsou jedinečnou příležitostí oslovit kandidáty do Evropského parlamentu a pokusit se je přimět, aby začlenili do svých volebních programů priority evropského hnutí osob se zdravotním postižením. Dosud totiž nelze zdaleka tvrdit, že by evropští občané se zdravotním postižením plně požívali svých občanských, politických, sociálních, ekonomických a kulturních práv.

Za tímto účelem vydalo Evropské fórum osob se zdravotním postižením (EDF) prohlášení k evropským volbám pod názvem „Klíčové priority hnutí osob se zdravotním postižením“. EDF je evropská střešová organizace hájící zájmy 80 milionů zdravotně postižených občanů v Evropě. NRZP ČR je jeho plnoprávným členem.

EDF VE SVÉM PROHLÁŠENÍ VYZÝVÁ KANDIDÁTY DO EVROPSKÉHO PARLAMENTU A POLITICKÉ STRANY, ABY PŘIJALI PRIORITY, MEZI NĚŽ PATŘÍ MIMO JINÉ:

- reforma hospodářské a sociální politiky EU tak, aby zajišťovala ochranu a dodržování lidských práv Evropanů se zdravotním postižením;
- přijetí dlouho očekávaného evropského zákona o přístupnosti, který by sjednotil přístupnost zboží a služeb na vnitřním trhu EU;
- přijetí navrhované evropské směrnice o přístupnosti veřejných webových stránek, která zpřístupní veřejné webové stránky osobám se zdravotním postižením;
- zajištění přístupnosti přepravních služeb a infrastruktury, odstraňování překážek ve volném pohybu osob se zdravotním postižením a jejich rodin;
- zavedení jednotného evropského průkazu mobility pro osoby se zdravotním postižením, který by přinesl vzájemné uznávání práva na bezplatnou či zlevněnou přepravu, vstup do kulturních zařízení, turistické slevy atp.;
- rozhodnutí, že fondy EU musejí být využívány tak, aby nevytvářely nové bariéry pro osoby se zdravotním postižením;
- přijetí navrhované obecné antidiskriminační směrnice, dlouho očekávaného evropského zákona určeného k ochraně osob se zdravotním postižením (vedle dalších skupin) před diskriminací ve všech oblastech života;
- rychlá ratifikace Opčního protokolu k Úmluvě OSN o právech osob se zdravotním postižením Evropskou unií a všemi členskými státy;
- zřízení mechanismů uvnitř evropských institucí k prosazování Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením a zapojení osob se zdravotním postižením do jejich činnosti.

NRZP ČR toto prohlášení plně podporuje. Odeslala je všem parlamentním stranám se žádostí o vyjádření kandidátů do Evropského parlamentu k jednotlivým bodům. O všech těchto věcech by měli noví poslanci Evropského parlamentu vědět a měli by je také prosazovat. Politické strany, které deklarují, že chtějí dělat politiku ve prospěch občanů EU, by měly do svých volebních programů výslovně a jednoznačně zahrnout i to, jak chtějí zohledňovat potřeby a jak prosazovat práva této významné skupiny obyvatel, jakou osoby se zdravotním postižením jsou. (Uvádí se, že v Evropské unii žije až 16 % osob se zdravotním postižením.) ✎

**Celý text prohlášení lze nalézt
na webových stránkách NRZP ČR www.nrzp.cz.**

REFORMA PSYCHIATRICKÉ PÉČE A POLITICKÉ VLIVY

TEXT: Martina Příbylová | FOTO: www.pixmac.cz

Výsledky voleb a jmenování nové vlády změnily směr řady probíhajících procesů v nejrůznějších oblastech. Materiál Strategie reformy psychiatrické péče byl v říjnu 2013 schválen ministrem zdravotnictví Martinem Holcátem a tím se uzavřela první etapa odborného rozhodování o podobě budoucího systému oboru psychiatrie a péče o její pacienty.

Další etapy realizace tohoto žádoucího záměru jsou samozřejmě závislé na rozhodnutích vedení resortu. To je ovšem v nových podmínkách nuceno řešit celou řadu zásadních problémů v citlivé oblasti veřejného zdraví – a tak problematika dosud opomíjeného oboru znovu ustupuje do pozadí. Také vedení MPSV má v současné době „plné ruce práce“.

Konec nadějí? Doufejme, že ne. Reprezentanti oboru psychiatrie byli ujištěni, že MZ s realizací reformy nadále počítá a úroveň schváleného strategického dokumentu byla hodnocena velmi pozitivně. Zástupci rodičovských organizací a ředitel sdružení Kolumbus Jan Jaroš, jmenovaný do základní pracovní skupiny MZ za uživatele, projevují o další vývoj obavy, které se samozřejmě mohou případně i naplnit.

Je jisté, že nová situace vyžaduje nové uvažování o příštím vývoji. Reforma systému je velký úkol a ty se obvykle neuskutečňují „jako po másle“. Standardní vývoj bývá v takových případech spojen se vznikem dalších a dalších problémů. Lamentace nepomohou. Je třeba zvážit reálnou situaci, chápat, co je nutné přijmout a kde naopak vyvíjet tlak a jaký.

Pokud je ovšem alfou a omegou celé reformy zlepšení kvality života lidí s duševním onemocněním, připomínám, že ta je spojena i s mnoha legislativními ustanoveními v obecných zákonech, a to zejména v sociální oblasti. Nepostupuje-li dočasně dále vývoj v oblasti zdravotní, myslím, že by pozornost měla být zaměřena na stejně závažnou problematiku sociální (nejlépe v úzké spolupráci příslušných organizací a NRZP ČR). ▣

OPATROVNICTVÍ PODLE NOVÉHO OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU

TEXT: Jan Hutař | FOTO: www.pixmac.cz | www.dreamstime.com

V minulém čísle Mostů jsme se zabývali novými instituty, které přináší nový občanský zákoník. Tentokrát se budeme věnovat institutu opatrovnictví, který byl dosud jediným institutem v případech omezení či zbavení způsobilosti k právním úkonům a který si zřejmě udrží své dominantní postavení i v blízké budoucnosti.

V této souvislosti určitě nebude na škodu provést alespoň základní srovnání s předchozí právní úpravou. Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, rozhodně neplýtval při úpravě opatrovnictví paragrafy. Vystačil si s pouhými pěti, konkrétně s § 27, § 29 a § 468 a přímou návazností mají i § 28 a § 30. Zákon č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník (dále jen NOZ), paragrafy o opatrovnictví rozhodně nešetří. Stejně jako v předchozí úpravě existují dva základní důvody pro ustanovení opatrovníka, tj. omezení svéprávnosti a neznámý pobyt osoby, jejíž práva mohou být dotčena. Také možnost ustanovit opatrovníkem fyzickou nebo právnickou osobu zůstává. Opatrovník je jmenován zejména v následujících případech (**§ 465 NOZ**):

pokud je člověk omezen ve svéprávnosti,
pokud je člověk neznámého pobytu,
neznámému člověku zúčastněnému při určitém právním jednání,
pokud se jedná o osobu, již zdravotní stav působí potíže při správě jmění nebo hájení práv.

NOZ však umožňuje jmenovat opatrovníka i z jiných důvodů. S ohledem na zaměření tohoto časopisu na problematiku osob se zdravotním postižením se budu zabývat postavením opatrovníka v případě omezení svéprávnosti. Obecné povinnosti opatrovníka jsou v zásadě shodné s povinnostmi, které ukládal předchozí právní předpis, avšak jsou uvedeny podrobněji. Opatrovník je povinen udržovat s opatrovancem pravidelné spojení, a to vhodným způsobem a v potřebném rozsahu, projevovat o něj skutečný zájem, dbát o jeho zdravotní stav, dbát o naplňování jeho práv a ochranu jeho zájmů a vysvětlovat mu povahu a následky rozhodnutí o jeho záležitostech (§ 466 NOZ). Další povinností opatrovníka je povinnost vyhotovovat soupis jmění opatrovance a každé vyúčtování doručit opatrovanci a soudu, případně i opatrovnické radě, pokud je ustanovena, a to do 30. června. Opatrovnická rada i soud mohou stanovit opatrovníkovi i jiná omezení, než jsou stanovena přímo zákonem. V souvislosti se správou jmění je nutné upozornit na zásadní novinku spočívající v možnosti ustanovit jednoho nebo i více opatrovníků pro správu majetku opatrovance. Došlo by tedy k situaci, kdy bude existovat jeden „obecný opatrovník“ a jeden nebo více opatrovníků pro správu majetku. Nerozhodne-li soud, ve kterých záležitostech je každý z nich způsobilý právně jednat za opatrovance samostatně, jsou opatrovníci povinni jednat společně.

V rozhodnutí o jmenování opatrovníka musí soud určit okruh oblastí, v nichž je opatrovník oprávněn jednat za opatrovance. Jak bylo uvedeno výše, pro správu všech okruhů záležitostí, s jejichž výkonem má opatrovník opatrovanci pomáhat, jmenuje soud jednoho opatrovníka. Výjimkou je správa jmění, pro niž může být jmenován opatrovník odlišný, nebo dokonce více opatrovníků.

V rozhodnutí musí být dále určeno, zda může opatrovník jednat samostatně nebo pouze s opatrovancem. Tento výrok může být dále členěn tak, že opatrovník může jednat samostatně pouze v některých životních situacích, zatímco v jiných může jednat pouze s opatrovancem.

NOZ stanoví výslovně omezení opatrovníka buď soudem, nebo opatrovnickou radou. Výčet otázek, které podléhají souhlasu některého z těchto orgánů, je uveden v ustanoveních § 480, pokud se jedná o opatrovnickou radu, a § 483 v případě soudu.

Opatrovnická rada je nový institut zavedený NOZ. Je upravena v § 472 a následujících. Opatrovnická rada je orgánem, který funguje vedle opatrovníka.

Žádost o ustavení opatrovnické rady může poté, co byl dotčené osobě jmenován opatrovník, dát buď opatrovanec, osoba jemu blízká, nebo právnická osoba, jejíž hlavní činnost spočívá v péči o osoby se zdravotním postižením a v ochraně jejich zájmů. Žádost se podává opatrovníkovi, který musí svolat schůzi osob opatrovanci blízkých do 30 dnů od obdržení této žádosti. Pokud schůze není svolána, svolá ji soud, a to i bez návrhu.

Této schůze se může zúčastnit opatrovanec, každá osoba opatrovanci blízká, jeho přátelé, a to i když nebyli pozváni. Právnická osoba, jež se může účastnit schůze osob blízkých, musí navíc oproti podmínkám, za kterých může navrhnout svolání schůze osob blízkých, působit v České republice nepřetržitě alespoň tři roky a být s opatrovancem v pravidelném spojení alespoň tři měsíce.

Na schůzi osob opatrovanci blízkých se volí opatrovnická rada, která musí mít alespoň tři členy. Tito jsou voleni většinou přítomných osob a při volbě členů (případně také náhradníků) se hledí na to, aby byly rovnoměrně zastoupeny všechny okruhy osob, jež se mohou účastnit schůze osob opatrovníkovi blízkých. Osoba, která se má stát členem opatrovnické rady, musí o opatrovance projevovat dlouhodobý zájem, musí být schopna tento zájem projevat i do budoucna a její zájmy se nesmí křížit se zájmy opatrovance.

Členové opatrovnické rady jsou voleni na dobu neurčitou.

MEZI PRAVOMOCI OPATROVNICKÉ RADY PATŘÍ:

dohled nad opatrovníkem,
změna podstatných záležitostí opatrovance,
majetkové záležitosti nikoli malého významu,
další oblasti, které si do své působnosti vyhradí
(kteroukoli z těchto oblastí si může vyhradit do své pravomoci soud).

Opatrovnická rada je usnášeníschopná, je-li přítomna většina jejích členů. Má-li ovšem opatrovnická rada pouze tři členy, pak musí být přítomni všichni tři. Opatrovnická rada se musí sejít nejméně jednou za rok. Jednání rady svolává její předseda, opatrovník, případně kterýkoli její člen nebo soud na návrh osoby, která osvědčí vážný zájem o opatrovance. Opatrovnická rada přizve na své jednání také opatrovance a opatrovníka.

Rozhodnutí opatrovnické rady je možné zrušit rozhodnutím soudu. Návrh soudu na zrušení rozhodnutí opatrovnické rady může podat ten, kdo pro rozhodnutí nehlasoval, opatrovanec, opatrovník nebo právnická osoba, jejíž hlavní činností je péče o osoby se zdravotním posti-

žením, která působí v ČR nepřetržitě alespoň tři roky a byla s opatrovancem v pravidelném spojení alespoň tři měsíce. Návrh na zrušení rozhodnutí musí být podán do 15 dnů od přijetí rozhodnutí. V případě, že soud rozhodnutí opatrovnické rady zruší, nahradí jej svým rozhodnutím. Do rozhodnutí soudu nenabude rozhodnutí opatrovnické rady právní účinky.

§ 480 ZNÍ:

§ 480

(1) Bez souhlasu opatrovnické rady nesmí opatrovník rozhodnout o:

- a) změně bydliště opatrovance,
- b) umístění opatrovance do uzavřeného ústavu nebo podobného zařízení v případě, kdy to zdravotní stav opatrovance zjevně nevyžaduje, nebo zásazích do integrity opatrovance, nejedná-li se o zákroky bez závažných následků.

(2) Bez souhlasu opatrovnické rady nesmí opatrovník naložit s majetkem opatrovance, jedná-li se o

- a) nabytí nebo zcizení majetku v hodnotě převyšující částku odpovídající stonásobku životního minima jednotlivce podle jiného právního předpisu,
- b) nabytí nebo zcizení majetku převyšující jednu třetinu opatrovanceva majetku, ledaže tato třetina představuje hodnotu jen nepatrnou, nebo
- c) přijetí nebo poskytnutí zápůjčky, úvěru nebo jistoty v hodnotách uvedených v písmenu a) nebo b), ledaže se k takovým rozhodnutím vyžaduje i souhlas soudu.

„INSTITUT OPATROVNICTVÍ BYL DOSUD JEDINÝM INSTITUTEM V PŘÍPADECH OMEZENÍ ČI ZBAVENÍ ZPŮSOBILOSTI K PRÁVNÍM ÚKONŮM. SVÉ DOMINANTNÍ POŠTAVENÍ SI ZŘEJMĚ UDRŽÍ I V BLÍZKÉ BUDOUCNOSTI.“

(3) Je-li to v zájmu opatrovance, může se opatrovnická rada usnést, jaká další rozhodnutí opatrovníka o opatrovanci podléhají jejímu souhlasu; taková usnesení nesmí omezovat opatrovníka nad míru přiměřenou okolnostem.

V § 483 JE UVEDENO:

§ 483

(1) Neschválil-li to soud, nesmí opatrovník vyslovit souhlas se změnou osobního stavu opatrovance.

(2) Spravuje-li opatrovník opatrovancovo jmění, nesmí bez souhlasu soudu, nerozhodl-li soud o dalších omezeních,

a) zavázat opatrovance k plnění některému z členů opatrovnické rady nebo osoby tomuto členu blízké,

b) nabýt pro opatrovance nemovitou věc nebo podíl na ní, ani opatrovancovu věc nemovitou věc nebo podíl na ní zcizit či zatížit,

c) nabýt pro opatrovance obchodní závod, podíl na obchodním závodu nebo podíl na právnické osobě, ani tento majetek zcizit nebo zatížit; to neplatí,

jedná-li se o nabytí účastnických nebo podobných cenných papírů zajišťujících bezpečný výnos,

d) uzavřít za opatrovance smlouvu zavazující ho k trvajícím nebo opakovanému plnění na dobu delší než tři roky,

e) odmítnout dědictví nebo jiné plnění z pozůstalosti, nebo

f) zavázat opatrovance k bezúplatnému plnění jiné osobě, ledaže se jedná o dar poskytnutý k obvyklé příležitosti podle zásad slušnosti v přiměřeném rozsahu a opatrovanec je schopen úsudku a projevil s darem souhlas.

(3) Bez zřetele na ustanovení odstavce 2 opatrovník nesmí, neschválil-li to soud, naložit s majetkem opatrovance, jedná-li se o

a) nabytí nebo zcizení majetku v hodnotě převyšující částku odpovídající pětisetnásobku životního minima jednotlivce podle jiného právního předpisu,

b) nabytí nebo zcizení majetku převyšující jednu polovinu opatrovancova majetku, ledaže tato polovina představuje hodnotu jen nepatrnou a nejedná se o věc, která je pro opatrovance věcí zvláštní obliby, nebo

c) přijetí nebo poskytnutí půjčky, úvěru nebo jistoty v hodnotách uvedených pod písmenem a) nebo b).

(4) Soud si před rozhodnutím podle odstavců 1 až 3 vyžádá stanovisko opatrovnické rady. Nesdělí-li opatrovnická rada soudu stanovisko v přiměřené lhůtě, potom soud rozhodne sám.

NOZ TAKÉ VÝSLOVNĚ UVÁDÍ, KDO NEMŮŽE BÝT OPATROVNÍKEM, A TO JMENOVITĚ V § 63, KTERÝ ZNÍ:

§ 63

Opatrovníkem nelze jmenovat osobu nezpůsobilou právně jednat nebo osobu, jejíž zájmy jsou v rozporu se zájmy opatrovance, ani provozovatele zařízení, kde opatrovanec pobývá nebo které mu poskytuje služby, nebo osobu závislou na takovém zařízení.

Pokud jde o veřejného opatrovníka, bude věc řešena zvláštním zákonem, který se v současnosti teprve připravuje. Počítá se s tím, že bude třeba řešit i další otázky spojené s opatrovnictvím, jako je např. úhrada pojistného v případě, že soud opatrovníkovi uložil, aby se v přiměřeném rozsahu pojistil pro případ, že při výkonu své funkce způsobí opatrovanci nebo jiné osobě škodu. ☒

ZNÁTE TUTO PALETU? JE TO LOGO UMĚLCŮ MALUJÍCÍCH ÚSTY A NOHAMA

Umělci malující ústy a nohama jsou lidé, kteří úrazem, nemocí či vrozenou vadou ztratili tvořivou schopnost rukou. Mnozí z nich jsou upoutáni na lůžko či invalidní vozík. Ve svém každodenním životě jsou závislí na pomoci druhých lidí. Tito lidé se však nevzdali a navzdory svému osudu rozvíjejí svůj umělecký talent a malují neobvyklým způsobem.

Štětec vedou ústy nebo nohou. Najdeme je po celém světě, vědí o sobě, jsou členy – nebo stipendisty – Celosvětového sdružení malířů malujících ústy a nohama se sídlem v Lichtenštejnsku. Zakladatelem Sdružení byl pan Erich Stegmann, umělec malující ústy (od svých dvou let byl po nemoci ochrnutý na obě ruce). Byl velmi nadaný a měl velký organizační talent. Sám zpočátku kontaktoval lidi se stejným postižením v různých částech světa. Počet jeho „kolegů“ rostl a dal vzniknout výše jmenovanému Sdružení malířů v roce 1956.

Postupně pod vedením Sdružení vznikala ve více než 40 zemích světa nakladatelství, která v jednotlivých zemích tyto malíře představují veřejnosti. V roce 1993 vznikly nakladatelství i ve střední Evropě – Polsku, Maďarsku a České republice.

Na celém světě znají lidé malíře malující ústy a nohama hlavně z pohlednic – přání. Umělci představují své práce v podobě vánočních a velikonočních přání, přání ke slavnostním příležitostem a v kalendářích.

Sjednocujícím motivem a cílem těchto umělců bylo a zůstává ukázat veřejnosti, že ani člověk s postižením není v životě pasivní, ale tvoří, pracuje dle svých možností jako všichni ostatní lidé. Snaží se v životě prosadit, pro druhé něco vytvořit, být také užitečný.

Nakladatelství, samostatně či se Sdružením, organizují pravidelně výstavy

jejich obrazů - obrazů plných optimismu a radosti. Když máme možnost vidět, jak jsou obrazy vytvářeny, většinou si intenzivněji uvědomíme skutečné a pravé hodnoty života.

Na území České republiky práci těchto malířů představuje Nakladatelství UMÚN s.r.o., se sídlem v Liberci. Nakladatelství UMÚN se nezaměřuje jen na malíře malující ústy a nohama, ale kontaktuje i jiné spoluobčany s tělesným postižením. Do své činnosti a práce při přípravě zásilek přednostně zapojuje lidi s postižením. Dává jim zejména příležitost domácí práce, která je jimi velmi vyhledávaná.

Vedle nabídky práce pro lidi s handicapem Nakladatelství UMÚN podporuje některé sociální projekty zaměřené na zlepšování začlenění těchto lidí do běžného života. Jedná se zejména o projekty zaměřené na poskytování osobní asistence a péče pro lidi s postižením. Svými příspěvky Nakladatelství podporuje nákup vozidel se speciální úpravou pro vozíčkáře v Praze i v jiných městech České republiky. V Praze přispívá na provoz bezbariérové dopravy, kterou zabezpečuje Národní rada zdravotně postižených ČR.

Takto Nakladatelství UMÚN naplňuje a uskutečňuje myšlenku, kterou prosazoval zakladatel Sdružení malířů pan A. E. Stegmann již v 50. letech 20. století. Zapojit lidi s postižením dle jejich možnosti do práce a umožnit jim vydělávat peníze vlastním přičiněním.

POTĚŠTE SE TAKÉ VY NĚKTERÝMI OBRÁZKY ZMÍNĚNÝCH UMĚLCŮ!

“Můj syn je na vozíčku.

ráda bych pravidelně přispívala organizacím, které podporují lidi s podobným handicapem....”

Pomozte lidem se zdravotním postižením jakoukoliv částkou od 30 do 3000 Kč.

I drobný příspěvek pomáhá!

sejf je ke stažení
zdarma

Přimějí vás nové aplikace pro chytré telefony častěji přispívat na charitu?

TEXT: Patrik Nacher | FOTO: www.shutterstock.com

S masivním rozšířením chytrých telefonů mezi běžnými uživateli roste i potenciál pro vývojáře nejrůznějších aplikací, které ze smartphonů dokáží učinit skutečně praktickou a nedoceníitelnou pomůcku pro běžný život. Svým mobilem dnes již můžete zaplatit třeba za nákup, koupit si jízdenku do metra nebo zaplatit za parkování. Vývoj technologie se však dotkl i neziskového sektoru, takže dnes je velmi snadné a rychlé poslat dárcovský příspěvek na charitu jinak než prostřednictvím SMS zprávy, od července tohoto roku např. prostřednictvím služby SEJF.

Nadace, které tento technologický posun zaznamenaly, se shodují na tom, že je v něm velký potenciál, neboť pomoci je potřeba mnohonásobně více, než se jí nyní dostává. Samozřejmě že dárci může poslat peníze přes svůj účet prostřednictvím internetového bankovníctví, a to zcela bez poplatků, nicméně právě u podpory neziskového sektoru jde o emocionální rozhodování. A to je často spontánní, okamžité, rychlé a především postavené na jednoduchosti přesunu peněz. K tomu slouží právě aplikace v mobilu. Aktuálně se nejčastěji používají prémiové SMS (v tomto případě DMS), ale nově nastupují i další varianty. Tento způsob je nejen pohodlnější pro dárci, ale také výhodnější pro obdarovaného:

VÝHODY	SEJF	DMS
Dárce si zvolí výši příspěvku sám	30 – 3000 Kč	vždy jen 30 Kč
Nadace dostane peníze rychleji	okamžitě	po 2-3 měsících
Nadace dostane více peněz	97% z darované částky	95% z darované částky

PŘÍKLAD: *Když budu chtít přispět na sbírkový účet NRZP ČR, která jeho prostřednictvím pomáhá osobám se zdravotním postižením v České republice, mám možnost otevřít aplikaci SEJF ve svém mobilu (předtím ji zdarma stáhnout z Appstore nebo Google-Play) a vložit pomocí tří kliknutí libovolnou částku od 30 do 3000 Kč, např. 150 Kč. Zvolím si organizaci, kam chci peníze poslat, v tomto případě NRZP ČR, a vše potvrdím PINem. Získám tím dobrý pocit i jistotu, že NRZP ČR dostane okamžitě 145,50 Kč a může je obratem využít. Pokud se rozhodnu pro DMS, musím nejprve vyhledat, na jaké číslo a s jakým kódem mám zprávu odeslat. Tento postup zopakuji pětkrát (abych poslal oněch 150 Kč). Po několika měsících obdrží NRZP ČR můj příspěvek od Fóra dárců a navíc bude o 2% nižší než v případě SEJFu.*

DMS stále hraje v oblasti dobročinných sbírek svou důležitou roli. Mezi roky 2004 až 2011 se však z celkových více než 412 milionů korun, které dobří lidé poslali na charitu, více než 41 milionů rozdělilo na provizích mezi mobilní operátory, agregátora DMS a Fórum dárců (do letošního září totiž činil poplatek 10%). V září loňského roku oznámili operátoři **zlevnění dárcovské SMS o polovinu**. Lze se domnívat, že tento krok nastal právě v důsledku zavádění nových možností přispívání přes mobil. Pokud by tedy konkurence v této oblasti přišla mnohem dříve, stejně tak kdyby se technologie vyvíjely rychleji, mohlo se na bohubilé účely dostat až o 20 milionů korun více. ✖

NA KONFERENCI INSPO 2014 dominovaly mobilní aplikace

TEXT: Jaroslav Winter | FOTO: Monika Jindrová

Technologické novinky určené pro lidi s tělesným, zrakovým, sluchovým či kombinovaným postižením, pro dyslektiky i osoby po mozkové mrtvici představila konference INSPO, kterou 15. března 2014 uspořádalo v Kongresovém centru Praha BMI sdružení. Mezi představovanými novinkami převažovaly mobilní aplikace. Konference přilákala rekordních 367 účastníků a účinkujících, zaznělo na ní 30 přednášek a v doprovodné výstavní části představilo svoje produkty a služby 23 vystavovatelů.

Například Remote Assistant stejnojmenné společnosti je aplikace, která umožní nevidomým lidem využívat zrak kamarádů nebo rodiny na dálku. Vzdálený asistent vidí video z mobilu nevidomého, zároveň jeho polohu na mapě a může mu poradit v jakékoli situaci.

Mobilní aplikace EDA Play, kterou představila společnost Raná péče EDA, je zaměřena na trénink zraku a jemné motoriky pro děti s kombinovaným postižením. Jiří Menšík z občanského sdružení Petit předvedl v premiéře VOX komunikátor. Tato aplikace bude dostupná zdarma díky podpoře Nadace Vodafone. Je určena pro zá-

kladní alternativní komunikaci, primárně pomocí iPhone, ale bude ji možno použít i pro iPad.

Možnosti využití iPadů přiblížilo více přednášek. Podle zkušeností pracovníků Alfa Human Service vede práce s iPadem ke zvýšení kapacity lidí s handicapem v různých oblastech jejich disability - tréninku hrubé a jemné motoriky, koordinaci oko - ruka, nácviku cílených pohybových vzorců a tréninku kognitivních funkcí včetně komunikace.

Účastníky s těžkým tělesným postižením velmi zaujala tzv. ústní myš, kterou vyrábí ostravská společnost Inteligentní kompenzační pomůcky. S pomocí tohoto modulu lze vytvořit inteligentní domácnost, kdy uživatel jen pomocí úst dokáže ovládat počítač, mobilní telefon, televizi, ventilátor, klimatizaci, osvětlení a další zařízení.

Prvně konference INSPO představila praktické využití nových poznatků, kterých bylo dosaženo v posledních letech v oblasti neurověd. Tomáš Zdechovský z neurolaboratoře v Hradci Králové předvedl mimo jiné zařízení na trénink dětí a lidí po autonehodách.

Nejvíce dotazů vyvolala ukázka možností Google Glass, kterou připravil Radek Šimko, jeden z nemnoha českých testerů této převratné novinky společnosti Google. Jde o zcela novou generaci osobní elektroniky. Svou konstrukcí připomínají brýle, nad pravým okem však mají skleněný hranol, který slouží jako displej. Lze je ovládat hlasovými příkazy nebo skrze touchpad v pravé části zařízení.

„KONFERENCE PŘILÁKALA REKORDNÍCH 367 ÚČASTNÍKŮ A ÚČINKUJÍCÍCH, ZAZNĚLO NA NÍ 30 PŘEDNÁŠEK A V DOPROVODNÉ VÝSTAVNÍ ČÁSTI PŘEDSTAVILO SVOJE PRODUKTY A SLUŽBY 23 VYSTAVOVATELŮ.“

Živo bylo také u stánků 23 organizací, které v doprovodné výstavní části předváděly svoje produkty a služby určené lidem s nejrůznějšími zdravotními postiženími. Poprvé se na této ploše objevil i automobil v úpravě pro vozíčkáře. Model Opel Meriva zde předvedla společnost Auto – Staiger CZ.

Součástí konference bylo také vyhlášení výsledků 10. ročníku literární soutěže Internet a můj handicap. První místo a cenu 10 000 korun od Poštovní spořitelny získal Jan Gregorek, tablet za druhou cenu rovněž nevidomá autorka Linda Albrechtová a tablet za třetí cenu převzala na vozíku Kristina Pochmanová.

„Mám radost, že jsme se stali hlavním partnerem konference INSPO,“ řekl po jejím skončení Ondřej Zapletal, ředitel Nadace Vodafone. „Vnímám to jako dlouhodobou záležitost. INSPO patří k tradičním a rozhodně nejlepším

akcím svého druhu v České republice a my bychom rádi přispěli k tomu, aby ten standard dále stoupal a aby se vytvořil ještě lepší prostor pro sdílení zkušeností, networking a to umožnilo zvýšit přínos těch řešení, která vymýšlejí neziskové organizace, vývojáři, jednotlivci pro tuto cílovou skupinu.“

Organizátorem konference INSPO je BMI sdružení, tradičním partnerem je AutoCont a technologickým partnerem se od 14. ročníku stalo Středisko Teiresiás Masarykovy univerzity pro podporu studentů se speciálními potřebami. To se postaralo o to, že účastníci se sluchovým postižením mohli sledovat simultánní přepis přednášek ve všech jednacích sálech nejen na centrálním plátně, ale také na zapůjčených tabletech. Slabozrací uživatelé mohli na tabletu vidět prezentaci promítanou na plátno. Kromě toho pořídili pracovníci střediska Teiresiás videozáznamy všech 30 přednášek. Postupně budou vystaveny na stránkách www.inspo.cz, stejně jako příspěvky přednášejících psané pro sborník a literární práce ze soutěže Internet a můj handicap. ☒

Web Budu pomáhat přinesl videoreportáž z konference (<http://youtu.be/xXCEDxhvpvE>) a o akci informovala i Česká televize v Událostech.

INSPO 2014 očima účastnice

TEXT: Monika Henčlová

V sobotu 15. března 2014 se uskutečnila konference INSPO v Kongresovém centru v Praze. Musím říct, že poprvé jsem měla pocit, že informační technologie skutečně mohou pomáhat osobám se zdravotním postižením. A také vám prozradím důvod.

Konečně jsou osoby se zdravotním postižením považovány za lidi, konečně někoho zajímá, jak žijeme a že chceme od života víc. Sama mám kombinované postižení a každé z nich je samo o sobě mazec. Dozvěděla jsem se, a to fakt poprvé, že je to se mnou vážně síla, ale že rozhodně nikdo neláme hůl, zkusí něco vymyslet, zkusí spolupracovat, a pokud je každý dobrý v jedné věci, jsou ochotni vytvořit něco společně, umožnit mi cítit se jako člověk.

Od různých vystavovatelů a účinkujících jsem se například dozvěděla o inteligentních kompenzačních po-

můčkách (P. Peroutka, P. Uličný). Řekli nám, že počítač nebo televizi mohou ovládat pomocí Mouthmouse. Nepotřebuji ruce, v ústech mám tyčinku, která je schopná pracovat jako myš, zkrátka click nebo double click.

Od pana T. Zdechovského z organizace Commservis.com jsem se dozvěděla, že IT odborníky už zajímá naše nervová soustava, že umějí poznat, zda se soustředíme, umějí trénovat naši

Pan R. Šimko představil tzv. Google Glass. Pomocí očí mohou komunikovat s počítačem, mohou dělat fotky a hlavně kromě pohybu očí kombinují také pohyb hlavy a hlas.

Samozřejmě na konferenci proběhla spousta zajímavých informací a workshopů, ale já si dovolila seznámit vás právě s tím, co nejvíce zaujalo mě. Konečně jsou lidé se zdravotním postižením chápáni jako lidé, mnohdy velmi inteligentní lidé

„KONEČNĚ JSOU LIDÉ SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM CHÁPÁNÍ JAKO TI, KTEŘÍ SICE POTŘEBUJÍ POMOC, ALE KTEŘÍ JSOU I SAMI SCHOPNI POMÁHAT JINÝM.“

paměť, a jak věřím, také budou umět vyřešit můj problém s totálně nehybným tělem.

a hlavně lidé, kteří sice potřebují v mnoha ohledech pomoc, ale sami jsou schopni pomáhat svou inteligencí jiným. ☒

NEJSME CHUDINKY, JSME HRDINKY

TEXT: Marie Madejová a Radka Dudová

V časopise *Mosty* jsme již několikrát psali o problematice osob, které pečují o zdravotně postiženého člena rodiny. Zpravidla se jedná o matky, které pečují o své zdravotně postižené děti. Česká televize na počátku roku odvysílala na toto téma dokument nazvaný „Nejsme chudinky, jsme hrdinky“, ve kterém hovoří účastnice stejnojmenného projektu o svém životním příběhu. Hlavním nástrojem v projektu (reg. č. CZ.1.04/3.4.04-/88.00315) je realizace komplexního programu k zahájení samostatné výtěžné činnosti s podporou péče o zdravotně postiženého člena rodiny. Právě na toto téma proběhl za aktivní spolupráce účastnic projektu kvalitativní výzkum.

Cílem výzkumu bylo zmapovat situaci matek pečujících v současné době v ČR o vlastní zdravotně postižené děti a ukázat na hlavní zdroje a zároveň problémy a bariéry, se kterými se při této péči potýkají. V rámci výzkumu bylo provedeno 14 hloubkových rozhovorů s účastnicemi projektu. Jednalo se o ženy dlouhodobě a intenzivně pečující o zdravotně postižené dítě. Důraz byl kladen na rozmanitost z hlediska věku, rodinného statusu (vdané a osamělé matky), vzdělání a ekonomického postavení i etnicity. Pro ověření byl doplněn o jednu komunikační partnerku mimo projekt. Jména účastnic byla z důvodu ochrany osobních dat změněna.

V tomto článku představujeme hlavní výsledky analýzy rozhovorů. Zaměříme se na tři klíčová témata, o kterých dotazované ženy vyprávěly: na péči, výtěžnou práci a na jejich ekonomickou situaci.

PÉČE

Všechny dotázané ženy byly primárními pečovatelkami svých dětí. To znamená, že na jejich bedrech spočívala většina každodenní pečovatelské práce, a také praktická organizace péče, kterou poskytovali jiní lidé či instituce. To, jak intenzivně dítě potřebovalo péči, nezáviselo nutně na vážnosti postižení – mnohdy, pokud byla naděje, že se cvičením a terapií zdravotní stav dítěte zlepší, snažily se matky podle svých

slov pro to udělat maximum, což bylo psychicky i fyzicky náročnější než péče o dítě, které potřebuje pouze dohled.

Péče byla velmi časově náročná zejména proto, že dítě zpravidla potřebovalo neustálý dohled. Podobně jako velmi malé dítě nemohlo být ponecháno bez dozoru. To pak znamenalo, že matka sice třeba mohla v čase, který s dítětem trávila, dělat i jiné věci, nemohla od něj ale odejít pryč.

„Každopádně ho musí pořád někdo hlídat. Obzvláště poslední dobou, jak se blíží ten devátý rok, tak má takové nápady, že různě leze po střeších a tak, sedá si do oken v prvním patře, takže na něho fakt musí někdo pořád dohlížet, aby něco nevyvedl.“ **Magda, VŠ, vdaná, 12 let péče, v domácnosti**

„On potřebuje neustálý dohled, ne něco za něho dělat, ale neustálý dohled. Když chci, aby něco dělal, tak musím za ním stát nebo mu to prostě říkat, on všechno udělá, ale všechno se mu musí říct, aby to udělal. Sám od sebe neudělá, dá se říct, nic.“ **Tereza, vyuč., rozvedená, 15 let péče, krátkodobé práce**

V mnoha případech dítě navíc kromě dozoru potřebovalo speciální terapie – cílené učení věcem, které se zdravé děti naučí samy, fyzickou terapii a cvičení

či naučení znakové řeči apod. U dětí s autistickými poruchami bylo třeba trénovat komunikaci, ať už prostřednictvím řeči či speciálních kartiček. Bylo potřeba je opakovaně učit základním návykům a činnostem. U lehčích forem či u poruch typu ADHD či vývojová dysfázie byla nutná např. logopedická péče, kterou prováděla v první řadě matka podle instrukcí specialistů. V raném dětství řada matek cvičila s dětmi Vojtovu metodu či jiné rehabilitační metody. Matky byly v podstatě hlavními speciálními pedagogy a terapeuty svých dětí, vyhledávaly a zkoušely další a další metody a přístupy, jak zlepšit jejich stav a jak jim pomoci.

„ (...) takže jsme začali tou formou, že opravdu jsem přestala cokoli dělat, seděli jsme doma a pořád dokolečka, pořád jsme opakovali jednu věc, učila jsem ho vlastně, jak se hraje s hračkama, že jsou na hraní (...)“ **(Bára, SŠ, rozvedená, 5 let péče, občasná brigády)**

V některých případech pak dítě potřebovalo speciální zdravotnickou péči, kterou matka také musela zvládnout (např. v případě epilepsie apod.).

„Ona od prvního, vlastně od osmého dne, kdy, kdy ji odpojili od přístroje, tak jsme začali rehabilitovat třeba, takže já tím, že jsem měla za sebou obrovskou jako praxi. Protože jsem předtím pracovala i u lůžka asi čtyři roky, než jsem šla učit ty postižené děti. Tak jsem měla fakt ohromnou praxi s tím, že jsem věděla, co mám dělat, což většina těch maminek nemá. (...) já jsem moji dceru postavila na nohy, což třeba podle diagnózy všichni říkali, že to není možné, a ona chodí a prostě se nějak pohybuje, je úžasná.“ **(Jarka, SŠ, vdaná, 8 let péče, v domácnosti)**

Nejvíce péče bylo zpravidla potřeba těsně po zjištění diagnózy či v raném věku dítěte. V této době navíc matka nebyla zastupitelná někým jiným, naprostou

většinu péče poskytovala ona. Děti našich informantek nenastoupily do mateřské školy ve třech letech, jak matky původně předpokládaly, zpravidla pociťovaly potřebu zůstat s nimi doma déle a věnovat se jim. V mnoha případech ani nástup do školky či stacionáře nebyl možný, dítě nebylo dostatečně zralé na setrvání v kolektivu cizích lidí a dětí, případně nebyla dostupná taková instituce, která by dítěti poskytla adekvátní péči (ať už z důvodu nedostatku volných míst nebo geografické vzdálenosti). Některé děti postupně začaly navštěvovat běžnou či speciální mateřskou školu, mnohdy s pomocí osobního asistenta či asistenta pedagoga. Některé začaly navštěvovat stacionář, kde se jim dostalo specifické terapie. Mnoho dětí ale zůstalo doma až do věku nástupu do školy.

Nalezení vhodné školské instituce, která by dítěti i rodině vyhovovala, byl mnohdy běh na dlouhou trať. Syn Veroniky například nejprve nastoupil do běžné základní školy s nižším počtem dětí ve třídě a s asistentkou pedagoga. Po třetí třídě se ale ukázalo, že ani s individuálním plánem výuku nezvládne a potřebuje praktickou školu. Veronika pro něj na základě doporučení vybrala internátní školu. To se ale neukázalo jako dobrá volba, syn tam nebyl spokojen a personál se dle Veroniky o děti staral nedostatečně. Pak ale víceméně náhodou objevila jinou školu s praktickou školou. Ještě během školního roku tam na zkoušku přestoupil. Přesto ani toto řešení nemusí být definitivní; pokud se ukáže, že syn nezvládne osnovy praktické školy, bude muset dále přestoupit do speciální třídy.

I tehdy, kdy dítě pravidelně navštěvovalo některou z těchto institucí, jeho docházka pokrývala jen omezenou část dne, zpravidla dobu mezi osmou a dvěma hodinami až jednou hodinou odpolední. Někdy instituce nabízela i odpolední péči (družinu), ale jen pro omezený počet dětí a bylo těžké takové místo získat. V jiných případech sice byla možnost nechat dítě ve školce či stacionáři i odpoledne, ale matky cítily, že by to bylo pro jejich dítě příliš náročné. Navíc se chtěly odpoledne samy dítěti věnovat, s přesvědčením, že mu mohou poskytnout kvalitnější péči či terapii než instituce.

Tazatelka: „A on v té školce, myslíte, že zvládne postupně celodenní provoz?“

Anna: „*To nevím, zatím jsem ho přihlásila do oběda a to bych nerada. Já se nechci vracet domů v pět s vyplazeným jazykem, já s ním potřebuju pracovat. Takže bych chtěla opravdu nějaký dopoledne, pak si je vyzvednout, nebo aspoň M., a něco s ním dělat, potřebuju s ním dělat tu logopedii, to cvičení. Nechci, aby trávil osm hodin ve školce.*“ (**Anna, VŠ, vdaná, 7 let péče, v domácnosti**)

Ve výsledku tedy dotázané ženy neměly příliš mnoho času, který by mohly věnovat něčemu jinému nežli péči o dítě. Vzhledem k tomu, že ve vzorku byly matky různých starých dětí, lze vypoza-

ku a kdy se jim takřkajíc uvolnily ruce, aby určitý čas věnovaly placené práci. Přesto jejich možnosti byly nadále značně časově omezené.

PRÁCE

Do výzkumu byly zahrnuty takřka všechny socioekonomické a vzdělanostní skupiny žen. Pro všechny bez rozdílu ale mateřství (a zejména diagnóza jejich dítěte) znamenalo přelom v jejich pracovní dráze. S narozením prvního dítěte odešly na mateřskou a rodičovskou dovolenou, a přerušily tak svou předchozí pracovní činnost. Předpokládaly ale, že se ke své původní profesi vrátí – buďto až půjde jejich nejmladší dítě do školky, nebo i dříve. Diagnóza zdravotního postižení dítěte

CÍLEM VÝZKUMU BYLO ZMAPOVAT SITUACI MATEK PEČUJÍCÍCH V SOUČASNÉ DOBĚ V ČR O VLASTNÍ ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ DĚTI A UKÁZAT NA HLAVNÍ ZDROJE A ZÁROVEŇ PROBLÉMY A BARIÉRY, SE KTERÝMI SE PŘI TĚTO PÉČI POTÝKAJÍ.

vat, že i přes postižení dítěte se časem intenzita péče snižuje. Zdravotní stav se zlepšuje nebo stabilizuje, děti si zvykají v různých zařízeních a mohou tam trávit více času.

„Tak taky, ale je to dobrý. Sice je syn taky postižený, je s tím taky jako práce, hlavně ze začátku byla s ním hodně práce, a teď už je takovej ten samostatnej. (...) Takže už to funguje dobře. Ty začátky byly horší, než všechno ho to naučíte nebo takhle. Ale musím říct, že tak je už dobřej. Víím, že se nají, vykoupe, takovej ten základ, co člověk musí udělat nebo co se musí naučit. Tak tohle všechno zvládne.“

(**Věra, ZŠ, rozvedená, 18 let péče, krátkodobé práce**)

V některých případech se zdravotní stav naopak zhoršuje, případně je stále těžší péči o „velké“ dítě zvládnout, a rodiče zvažují možnost trvalého umístění dítěte do domova pro osoby se zdravotním postižením. Většina dotázaných žen byla v době účasti projektu, a tedy v době rozhovoru, v situaci, kdy péče přestala být tak intenzivní jako v počát-

ale znamenala, že tyto své plány přehodnotily.

V okamžiku rozhovoru byly matky buďto bez práce jako ženy v domácnosti či nezaměstnané, nebo pracovaly v různých nejistých režimech – formou brigád, občasných výpomocí, na nejisté krátkodobé smlouvy, s nízkým finančním ohodnocením. Jedinou výjimkou byla Pavla, která pracovala na poloviční úvazek u svého původního zaměstnavatele na podobné pozici jako před narozením dítěte. Ta nebyla účastnicí projektu a byla do vzorku zařazena právě proto, aby dokreslila situaci těch „šťastnějších“, které i přes časově náročnou péči o svou původní práci nepřišly a mohly v ní pokračovat ve flexibilním režimu.

Podle dostupných kvantitativních údajů má po rodičovské dovolené problém s nalezením pracovního místa až polovina žen a nejisté formy práce se výrazně rozšiřují, až tak, že se takřka stávají běžnou formou pracovního uplatnění po skončení rodičovské dovolené. Situace žen ve výzkumném vzorku tomu odpovídala. Dotázané ženy, které kvůli zajištění domácnosti podle svých slov potřebovaly pracovat, se potácely mezi obdobími dočasně

a nízko kvalifikované práce a období mi nezaměstnanosti a hledání práce.

„Nakonec ted'ko práci mám, ale zase mám práci jenom na rok a půl. Protože je to taky udělaný pod nějakým tím projektem, to je projekt nová škola. A potom nevím, jestli si mě pak pan ředitel nechá v té škole nebo ne.“ (**Věra, ZŠ, rozvedená, 18 let péče, krátkodobé práce**)

„Takže do kanceláře plus úklid (...). Takže zase si musela paní ředitelka zažádat na pracovní úřad o mě, protože mají dotace, takže tenhle týden by mi měla volat, jak to dopadlo. A je to jenom na sedm nebo osm měsíců, je to o financích. Pak když jí znova dotace nedají, tak jsem bez práce.“ (**Zdena, vyuč., rozvedená, 12 let péče, nezaměstnaná**)

Podle Kamily tato nestabilita ovlivňovala i pohodu dítěte:

„(...) kvůli tomu malýmu, že jo. On jako nemá rád ty změny, takže on pak to potřebuje trošku nalajnovat, urovnat. Zjistit fakt jako co, protože v těch sociálních službách je to taky nejistý. Já mám smlouvu na rok, že jo. A třeba malýho to hrozně jako ovlivňuje ta nejistota.“ (**Kamila, SŠ, rozvedená, 7 let péče, brigády**)

Takto popisované typy a režimy práce naplňovaly definici tzv. „nejisté práce“. Pod ní rozumíme nevýhodné formy pracovních vztahů, charakterizované nízkou pracovní jistotou, malou kontrolou nad pracovním procesem, nízkou úrovní právní ochrany a nízkým výdělkem. V případě našich komunikačních partnerek měla tato práce nejčastěji podobu tzv. brigád. Ty zahrnovaly jak dočasné krátkodobé práce na DPP či DPČ, tak práci načerno bez smlouvy. Lze sem zařadit také práci jako OSVČ, kdy tato práce nepřináší dostatečný příjem, je provozována nárazově a nepředstavuje dlouhodobou jistotu. Z hlediska náplně práce se nejčastěji jednalo o úklidové práce, různé typy „výpomoci“ v obchodu či kantýně apod.

Při pohledu na pracovní dráhy dotazovaných žen je zřejmé, že v tomto

nejistém režimu pracují až po narození dětí či dítěte – jako bezdětné všechny pracovaly ve standardním režimu, tj. na plný úvazek a s pracovní smlouvou (s výjimkou Lydie, která studovala). Po narození dětí se jim ale již nepodařilo do původního zaměstnání vrátit, případně o to samy neměly zájem z důvodu péče o dítě. Pak nárok na návrat k původnímu zaměstnavateli ztratily. V některých případech zaměstnavatel přestal během jejich rodičovské dovolené existovat:

„A pak poté, co jsem odešla, tak ta XX zkrachovala, prostě přestala fungovat.“ (**Tereza, vyuč., rozvedená, 15 let péče, krátkodobé práce**)

Hledání nové práce jim pak komplikovaly dvě překážky: ztráta kvalifikace provázaná s dlouholetou absencí na pracovním trhu a potřeba flexibilního uspořádání pracovní doby. Čistě o ztrátu kvalifikace a pracovních dovedností se ale jednalo jen u několika žen, které před narozením dětí pracovaly na specifických pozicích, kde vědění a dovednosti rychle zastarávají či kde došlo k takové strukturální změně, že od pracovníků byla náhle vyžadována kvalifikace jiná. Většina dotázaných žen totiž byla schopna a ochotna pracovat na různých nižších administrativních nebo dělnických postech, které specifickou kvalifikaci nevyžadují. Ve většině případů šlo tedy spíše o určitou ztrátu atraktivity pro potenciální zaměstnavatele, zejména z důvodu věku a závazku péče o děti. Tento problém se v současnosti týká i matek se zdravými dětmi. U našich komunikačních partnerek se pak kombinuje vyšší věk, dlouhá – až osmnáctiletá absence na pracovním trhu a dlouhodobá péče o závislé děti či dítě.

„Za tři roky mi bude 42 nebo 41, možná že tahle alternativa je pro mě čím dál tím víc se zaměřit sama na něco, protože v 41 si někde hledat nějaký uplatnění jako zaměstnat se někde, to myslím, že bude dost problém, když nebudu chtít dělat nějakou podřadnou práci (...). Když nebudu chtít jít dělat někam do supermarketu, tak si myslím, že nemám šanci. Všude se dělá nějaký pohovor a řeknu, že jsem naposledy dělalá v roce já nevím, tak nevím,

jak se budou tvářit. Zase je to můj handicap.“ (**Tereza, vyuč., rozvedená, 15 let péče, krátkodobé práce**)

Za největší překážku při shánění práce ale dotázané ženy pokládaly nedostatek času pro práci a potřebu časové flexibility. Vzhledem k časové náročnosti péče a potřebě přizpůsobit se otvíracím dobám institucí, které poskytují speciální péči jejich dětem, mohly hledat jen práci s velmi specifickou pracovní dobou. Samy si přitom byly dobře vědomy, že tyto jejich požadavky znamenají, že jsou na běžném pracovním trhu v podstatě nezaměstnatelné. V nejistých typech práce viděly jediné reálné východisko, alespoň v době, kdy děti potřebují jejich péči.

„Když nejste závislá na nějakým časovým úseku a řeknete, je mi to jedno, hlavně sobotu a neděli volnou kvůli dětem, tak myslím, že se práce dá najít. Když si nedáte určité podmínky nějaký nespílitelný, tak myslím, že práce se dá najít pro každého. I když je to čím dál horší. Ale myslím, že člověk, který nemá moc nároků a je rád za každou korunu nebo extra nenáročný, tak myslím, že se práce najít dá. Ale nesmíte mít takovýhle závazky a časovou lhůtu, jako mám já, a prostě nemám šanci.“ (**Marie, vyuč., vdaná, 15 let péče, občasně brigády**)

FINANČNÍ SITUACE

Ženy, které žily s partnerem, který sám měl alespoň průměrný či nadprůměrný příjem, volily raději status ženy v domácnosti nežli neuspokojivou práci. Pokud měly nějaký volný čas, věnovaly ho své regeneraci či vzdělávání. Tyto ženy sice o placené práci uvažovaly, ale nepředstavovala pro ně okamžitou nutnost. Jejich případný příjem, třebaže nízký, by mohl vylepšit rodinný rozpočet, aby byly peníze i na některé „zbytné“ věci:

„...tak by bylo docela fajn, kdybych já přinesla domů čtyři tisíce. Asi by to nebylo potřeba, ale tak na čtyři tisíce jsme asi krátký. Že je neproděláme, ale že by byl jednodušší život jenom. Že bysme nemuseli tak hrozně počítat.“ (**Jarka, SŠ, vdaná, 8 let péče, v domácnosti**)

Často také uvažovaly o práci z důvodu potřeby seberealizace, odpočinku od repetitivní a sociálně izolované péče o postižené dítě. Problém ale viděly v tom, že práce, která se jim na pracovním trhu nabízela, byla z jejich pohledu neuspokojivá (nenaplňující práce typu úklidu, péče; přesahující čas, který jsou práci schopny věnovat, navíc nejistá, krátkodobá či představující riziko, zda si nakonec vůbec něco vydělají). Proto (zatím) volily ekonomikou neaktivitu.

Ženy, jejichž partner měl nízký nebo nejistý příjem, pocitovaly potřebu rodinný rozpočet nějak posílit. Byly ochotné pracovat i v nejistých režimech práce, přály si ale, aby se jednalo o práci, která by je alespoň částečně uspokojovala. Pavla se jako jediná vrátila ke svému původnímu zaměstnavateli na poloviční úvazek. Marie zase podporovala svou rodinu prostřednictvím práce ve vlastním hospodářství, aby tak minimalizovala náklady na jídlo. Jejich příjem byl pro rodinu velmi důležitý, nebyly ale závislé pouze na něm (či na sociálních dávkách).

„ (...)To bylo těžké období, bála jsem se, co bude. Že (manžel) přijde o práci, nebude moct pracovat. Měl tehdy problémy ve firmě, nemají zakázky, takže se jim snižoval plat. (...) Finančně jsme teď na tom špatně - manžel má dvoutřetinový plat oproti dřívějšku, já mám příspěvek na péči, teď už jenom jedničku tři tisíce. Poté co mi teď skončil rodičák na nejmladší, mám k tomu jenom podporu v nezaměstnanosti a pak už nic, jen příspěvek na péči. S tím ale nevyjdeme. Musím začít pracovat. Od ledna doufám se mi podaří najít nějakou práci, budu brát celkem jakoukoli - co přijde do cesty. (...) Dělal bych leccos, ale třeba úklid bych nebrala. Protože mám v rodině odstrašující příklady, že od koštěte se někam dál už člověk nikdy nedostane.“ (**Veronika, SŠ, vdaná, 14 let péče, nezaměstnaná**)

V radikálně odlišné situaci ale byly ženy žijící bez partnera. Ty byly závislé pouze na sociálních dávkách a na svém případném příjmu a nezřídka se ocitaly

pod hranicí chudoby. Placenou práci tyto ženy vnímaly jako nutnost, zejména proto, že sociální dávky nepokrývaly ani základní živobytí domácnosti. Poměrně často musely navíc splácet dluhy z období, kdy neměly jiné než sociální příjmy a nebyly schopné dostát svým závazkům jako třeba platit nájemné. Hledisko seberealizace nebo naplnění prostřednictvím práce pro ně bylo důležité, i když nemizelo úplně.

Hlavním zdrojem jejich obživy byl příspěvek na péči, případně rodičovský příspěvek (pokud měly další malé dítě) nebo invalidní důchod postiženého dítěte (pokud bylo již plnoleté). Výživné od otce dítěte či dětí bylo v jejich příjmech zanedbatelné, navíc je otcové neplatili vždy pravidelně, takže se na tyto peníze ženy nemohly spoléhat. Z hlediska finanční situace bylo pro tyto ženy klíčové jejich bydlení: tři ženy ze vzorku se po rozchodu s manželem

NEFORMÁLNÍ PEČOVATELKY A PEČOVATELÉ NEMAJÍ V NAŠÍ SPOLEČNOSTI PŘÍLIŠ VELKOU PODPORU A ANI SPOLEČENSKÝ KREDIT.

ocitly bez bydlení. Pokud neměly někoho, kdo jim v této situaci vypomohl (nejčastěji rodiče), bylo pro ně těžké situaci nějak stabilizovat. Všem třem se ale nakonec podařilo získat nájemní byt s nárokem na příspěvek na bydlení, který díky kombinaci sociálních dávek dokázaly platit.

„(Musím) utáhnout to sama. A my jsme získali v podnájmu trvalý bydlíště, takže nám zatím přispívá vlastně sociálka na bydlení a malej má teda příspěvek na péči zvýšený tím, že jsem samoživitelka. Takže to nějak jde, no. Jako není to, není to žádná sláva, je to vlastně poplatit nájem, poplatit poplatky, zaplatit jídlo a končíme.“ (**Kamila, SŠ, rozvedená, 7 let péče, brigády**)

Placená práce pro tuto skupinu žen představovala východisko z obtížné finanční situace. Při hledání práce se ale potýkaly s výše zmíněnými problémy. Měly k dispozici jen omezený čas, který mohly práci věnovat, daný hlavně

krátkou provozní dobou institucí péče, a na trhu práce nemohly najít práci s takto omezenou pracovní dobou. To se kombinovalo s nutností dojíždění – speciální školy či školky vhodné pro jejich děti byly zpravidla dosti vzdálené od místa bydliště a ženy trávily hodně času cestou do školy či školky a pak zpátky domů. Po letech strávených doma péči ztratily svou předchozí kvalifikaci a atraktivitu pro potencionální zaměstnavatele. Práce, které jim byly nabízené, byly jen krátkodobé a nízko ohodnocené. V okamžiku, kdy jim končila platnost pracovní smlouvy, ocitaly se znovu v nezaměstnanosti. Střídaly tak období hledání práce s obdobím nejisté práce:

„Když je možnost, tak vezme všechny. Ale i tak prostě není. Na pracovním úřadě na XXX, to je bída, buď je to na tři směny, to bych i sehnala, ale je to na tři směny. Nemůžu na noc, když babičku sice nemám daleko, ale musela by k nám dojíždět a už jí bude taky 70. Teď se mi snad naskytne buď od (charity) takový na pár hodin výpomoc. Anebo sdružení, které obstarává klientům asistenty buď k seniorům, nebo k postiženým. (...) A je to jenom na 7 nebo 8 měsíců, je to o financích.“ (**Zdena, vyuč., rozvedená, 12 let péče, nezaměstnaná**)

Co se týče dávek státní sociální podpory, všechny ženy pobíraly prostřednictvím svých dětí příspěvek na péči v určitém stupni. Příspěvek na péči nebyl ženami většinou chápán přímo jako „sociální dávka“, spíše mu rozuměly jako odměně za jejich práci s nemocným dítětem. Bára pak například kritizovala nejednotné pojetí příspěvku na péči ze strany úřadů a finančních institucí, kdy jedni jej za příjem považují a druzí nikoli:

„To mě strašně překvapuje, že někdy se ten příjem započítává jako můj příjem a někde ne zase. To je jako strašně zvláštní. Že tam vlastně z těch peněz jako platí, to je na jeho jméno, ale já jako jeho zákonný zástupce dostanu na účet. A vlastně on si z těch peněz platí tu moji službu. Jo, ale ty peníze mně se nikde, jako, já když budu chtít dělat za půjč-

ku, tak mi to neuznají jako příjem. Přitom ale na sociálce je to vedený jako můj příjem.

Jo tak proto já říkám, no tak jak se to komu hodí, někde to je příjem a někde ne.“

**(Bára, SŠ, rozvedená,
5 let péče, občasně brigády)**

Závislost na sociálních dávkách byla obecně vypravěčkami vnímána spíše negativně, jako cosi stigmatizujícího, s čím se vnitřně neztotožňují. Samy měly tendenci se distancovat od lidí, kteří jen pobírají dávky a nemají zájem na své situaci cokoli změnit. Tím také vysvětlovaly svou účast v projektu – jako snahu vybědnout ze závislosti na sociálním státu.

„Taky si nemyslím, že bychom měli všichni jenom s nataženou dlaní čekat, až co nám stát dá.“ **(Magda, VŠ, vdaná,
12 let péče, v domácnosti)**

Některé z nich ale zároveň poukázaly na to, že dávky jsou postavené

tak, že se jim v podstatě nevyplatí pracovat – jelikož jediná práce, kterou mohly sehnat a byly schopny ji zároveň s péčí vykonávat, byla jen krátkodobá a špatně placená. Pokud by takovou práci vzaly, jejich příjem by nebyl vyšší než příjem ze sociálních dávek, a zároveň by o dávky přišly. Přesto z našich poznatků vyplývá, že často právě ty, které byly na sociálních dávkách silně závislé, zároveň hledaly další zdroje příjmů. Nejdůležitější dávky, které vypravěčky pobíraly (příspěvek na péči, případně invalidní důchody dětí) nejsou příjmově testované a zároveň samy o sobě většinou nestačí na dosažení uspokojivé životní úrovně. Ženy se proto snažily příjem domácnosti zvýšit alespoň prostřednictvím nejistých forem placené práce.

Závěrem lze konstatovat, že neformální pečovatelky a pečovatelé nemají

v naší společnosti příliš velkou podporu a ani společenský kredit. Určitou šanci mají ty pečující osoby, které žijí v klasické rodině. Pro ty může představovat východisko například založení vlastní živnosti, která jim umožní časově a prostorově flexibilní práci. Výrazně hůř na tom jsou ty, které se v této fázi života dostávají do kategorie společenského vyloučení a jsou odkázány na dávky státní sociální podpory a nejisté formy práce. Pro ně se podnikání jeví jako méně atraktivní cesta, protože jejich hlavním zájmem je stabilizovat svou situaci, mít nějaký, třebaže nízký jistý příjem. Navíc nemají zpravidla žádné rezervy, které by do podnikání mohly na začátku investovat. Mohou se samozřejmě vyskytnout výjimky s jasným podnikatelským plánem a ctižádostí, to ovšem nelze očekávat od všech. ▣

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

OČI PŘED ŽIVOTEM NEZAVÍRÁM, i když jsem prakticky nevidomá

TEXT: Irena Stefanová

Jako malá jsem si ráda kreslila domečky. Ladila jsem veškeré detaily dispozičních řešení i vybavení. Kreslila jsem tak dlouho, dokud domeček nebyl dokonalý. Díky této dětské radosti jsem si vypěstovala pro mě dnes velmi podstatnou vizuální a prostorovou představivost. Jako prakticky nevidomá maminka ji potřebuji ke každodennímu životu, abych se i přes svůj handicap dokázala lépe orientovat v neznámém prostředí. Věřím, že každý z nás si může i na trnité cestě najít své střípky štěstí.

Přeji si, aby každý dokázal včas vidět své štěstí, ať je postižený nebo zdravý. Se svým sdružením Beluška jdu naproti a pomáhám těm, kteří své štěstí vidět chtějí, ačkoliv je jejich cesta trnitá.

Pořádáme semináře v rámci primární prevence na podporu integrace

pro běžné školy po celé ČR. Realizujeme zábavné akce pro zdravé i postižené děti.

Nabízíme bezplatnou poradenskou činnost v oblasti podpory integrace – pro rodiny, školy a zaměstnavatele zdravotně postižených.

Srdečně se na Vás, dárce, sponzory, dobré lidi, obracíme s prosbou o finanční či materiální pomoc na realizaci naší kavárny U Belušky v Praze.

Kavárna nabídne pracovní příležitosti pro osoby se zdravotním postižením. ▣

Můžete přispět svým drobným příspěvkem na konto veřejné sbírky Beluška o.s.

**(číslo sbírkového účtu:
2500472572/2010)**

**nebo formou sponzorského daru.
Více na www.beluska.cz.**

Předem děkujeme za Vaši laskavou pomoc.

www.kontopomoci.cz

I vy můžete pomoci lidem se zdravotním postižením!

JAN POVÝŠIL
bronzový medailista
z paralympijských her v Londýně

I vy můžete pomoci lidem se zdravotním postižením!

Trvalý příkaz

Zadejte obvyklým způsobem trvalý příkaz k úhradě na účet č. 248896031/0300. Zvolte libovolnou částku, alespoň 50 Kč, kterou budete pravidelně měsíčně přispívat na sbírkový účet NRZP ČR.

Jednorázový příspěvek

Zadejte obvyklým způsobem příkaz k úhradě na účet č. 248896031/0300. Zvolte libovolnou částku, alespoň 50 Kč, kterou přispějete na sbírkový účet NRZP ČR.

Sejf

Stáhněte si zdarma na Appstore nebo Google Play aplikaci SEJF, zaregistrujte se a pouhými 4 kliknutími přispějte na sbírkový účet NRZP ČR. Více informací na www.sejf.cz.

CHCETE ZDARMA DOSTÁVAT MOSTY Časopis pro integraci PŘÍMO DO POŠTOVNÍ SCHRÁNKY?

1 Napište na adresu NRZP ČR, Partyzánská 7, 170 00 Praha 7 nebo na e-mail m.dvorak@nrzp.cz.

2 Ve své objednávce uveďte kontaktní adresu, na kterou ho chcete posílat, a souhlas s jeho zasíláním.

3 Časopis vychází pětkrát ročně, bude Vám zasílán zdarma prostřednictvím České pošty, s.p.

Nabídka platí pro osoby se zdravotním postižením, jejich rodinné příslušníky a organizace osob se zdravotním postižením a je platná pro rok 2014.

MOSTY Časopis pro integraci

2. číslo 2014 | 15. ročník
vychází 25. dubna 2014

VYDAVATEL:

NÁRODNÍ RADA OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM ČR
Partyzánská 1/7, 170 00 Praha 7
tel.: +420 266 753 421
e-mail: nrzp@nrzp.cz
web: www.nrzp.cz
IČ 70856478

REDAKCE ČASOPISU:

Mgr. MICHAL DVOŘÁK
tel.: +420 266 753 433
e-mail: m.dvorak@nrzp.cz
Mgr. JAN KHOLL
e-mail: kholl@seznam.cz

REDAKČNÍ RADA:

Mgr. VÁCLAV KRÁSA
e-mail: v.krasa@nrzp.cz
Ing. PATRIK NACHER
e-mail: patrik.nacher@seznam.cz
JUDr. JAN HUTAŘ
e-mail: j.hutar@nrzp.cz
Ing. JANA HRDÁ
e-mail: janahrda@centrum.cz
Mgr. MICHAL DVOŘÁK
e-mail: m.dvorak@nrzp.cz

TISK: Studio Element s.r.o.

GRAFICKÁ ÚPRAVA: Miriam Naháčková

FOTO NA OBÁLCE: Jan Jirouš

(Pavel Šilha, generální ředitel českého a slovenského zastoupení automobilky Opel)

Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR, zapsáno do evidence periodického tisku pod číslem MK ČR E 13338

Vydáváno za finanční podpory Úřadu vlády České republiky

ISSN 1805-9562

NEPRODEJNÉ

Zveřejněné názory nemusejí být v souladu s míněním redakce, ručí za ně autoři článků.

příští číslo vychází v červnu 2014

NÁRODNÍ RADA OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM ČR je organizací s celostátní působností. Základním cílem její činnosti je obhajoba, prosazování a naplňování práv, zájmů a potřeb osob se zdravotním postižením, a to bez ohledu na druh, věk a rozsah zdravotního postižení.

PARTNEŘI ČASOPISU

ÚŘAD VLÁDY ČR

NAKLADATELSTVÍ UMÚN

**Moderní výrobní podnik
s nadpoloviční většinou pracovníků
se zdravotním postižením**

- **Výroba reklamních osvěžovačů vzduchu vyráběných na zakázku.**
- **Prodej a potisk reklamních a dárkových předmětů**
- **Výroba osvěžovačů vzduchu značky Edova aromaterapie**
- **Kompletovací práce**
jednoduché kompletování - balení, počítání
vlepování - skládání - vkládání - sešívání
a jiné technologicky nenáročné pracovní operace.
polygrafická výroba
V případě dlouhodobé spolupráce možnost investic do potřebných technologií.
Vlastní logistika - skříňové dodávky i valník do 3,5 t
- **Zámečnické práce, strojní a zámečnická výroba**

Výroba z nerezových ocelí, nerezové výrobky pro potravinářský průmysl.
Výroba ocelových konstrukcí a průmyslových aplikací, dopravní systémy.
Kusové obrábění kovů.
Opravy průmyslových zařízení.
Svařování ocelí, nerezů a hliníků, svařence až do 2,5 t
a další...

www.montgroup.cz

Společnost Mont Group, s. r. o., je firmou, která dlouhodobě zaměstnává nadpoloviční většinu zdravotně znevýhodněných a postižených občanů. Zaměstnávat více jak 7 desítek zdravotně postižených pracovníků nám umožňuje zejména stěžejní výrobní program výroby reklamních a komerčních osvěžovačů vzduchu a kompletovací práce.

Lidé s postižením mají stejná práva i povinnosti, včetně práva na práci, jako lidé bez postižení

METROPOLITNÍ UNIVERZITA PRAHA ŠKOLA BEZ BARIÉR

STUDIUM PRO OSOBY
S POHYBOVÝM
POSTIŽENÍM

Absolvent MUP
David Drahonínský

Stříbro v lukostřelbě
Paralympiáda Londýn 2012

www.mup.cz

